

Nr 86.

Ankom till riksdagens kansli den 30 april 1929 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till kammarkollegium för budgetåret 1929/1930 jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

I den till riksdagen avlåtna, den 4 januari 1929 dagtecknade propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1929/1930 har Kungl. Maj:t under sjunde huvudtiteln (punkterna 3 och 4 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över finansärenden nämnda dag) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, i riksstaten beräkna *dels* ordinarie förslagsanslaget till kammarkollegium till 302,100 kronor *dels ock* till upprätthållande av kammarkollegii verksamhet för budgetåret 1929/1930 ett extra anslag av 34,500 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 7 mars 1929 dagtecknad proposition, nr 212, vilken hänvisats till statsutskottets förberedande behandling, under återopande av det vid propositionen bilagda utdraget av statsrådsprotokollet över finansärenden samma dag — med tillkännagivande, att förslag om anvisande av anslag å extra stat till kammarkollegii verksamhet icke komme att föreläggas riksdagen, i följd varav medel för berörda ändamål ej vidare behövde beräknas å riksstaten för budgetåret 1929/1930 — föreslagit riksdagen att

dels besluta, att antalet ordinarie befattningar i kammarkollegium skall från och med den 1 juli 1929 vara bestämt på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 generaldirektör	A 3
4 kammarråd	B 30
1 förste advokatfiskal	B 28
1 andre advokatfiskal	B 27
2 förste arkivarier	B 26
5 sekreterare	B 26
2 fiskaler	B 21
5 notarier	B 21
1 registrator	B 14
1 förste expeditionsvakt	B 7

Befattning	Lönegrad
2 kanslibiträden	B 7
3 expeditiönsvakter	B 5
7 kontorsbiträden	B 4;

Anm. Andre advokatfiskaltjänsten, lönegrad B 27, skall vid inträffande ledighet nedflyttas i lönegraden B 26.

dels besluta, att å övergångsstat för kammarkollegium skall från och med den 1 juli 1929 uppföras en befattning som förste arkivarie för lantmäteriuutredningar i lönegraden B 26;

dels godkänna följande stater för kammarkollegium, att tillämpas från och med den 1 juli 1929:

A. Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 242,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag	» 35,100
	Summa kronor 277,600,

B. Övergångsstat.

Avlöning, förslagsanslag	kronor 9,500;
--------------------------------	---------------

dels minska det ordinarie förslagsanslaget till kammarkollegium, nu 302,100 kronor, med 15,000 kronor till 287,100 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

Kammarkollegii anslag, stat och nuvarande organisation. Under rubriken »Kammarkollegium» äro i riksstaten för innevarande budgetår uppförda *dels* ett ordinarie förslagsanslag till kammarkollegium med 302,100 kronor, *dels ock* ett extra anslag till kammarkollegii verksamhet med 34,500 kronor.

Den nu gällande ordinarie avlöningsstaten för kammarkollegium har följande utseende:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 261,100
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	» 6,700
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	» 31,300
Renskrivnings- och tryckningskostnad, förslagsanslag	» 3,000
	Summa kronor 302,100.

Jämlikt Kungl. Maj:ts brev den 1 juni 1928 må — i överensstämmelse med vad riksdagen härutinnan medgivit — med anlitande av extra anslaget till kammarkollegii verksamhet tillsvidare under tiden 1 juni 1928 — 30 juni 1929 vara anställda följande befattningshavare, nämligen: 1 extra

kammarråd, 1 extra advokatfiskal, 1 extra sekreterare och 1 extra kontorsbiträde. Beträffande användningen i övrigt av berörda anslag har Kungl. Maj:t förklarat, att kammarkollegium må därav, i mån av behov, utbetala högst 2,500 kronor för beredande av ersättning åt semestervikarier för ifrågavarande befattningshavare och åt tillfälliga biträden ävensom högst 3,000 kronor för beredande av arvode åt ett vattentekniskt biträde.

Enligt nuvarande organisation består kammarkollegium av en generaldirektör såsom chef och såsom ledamöter sex kammarråd. Å ordinarie staten äro uppförda fem kammarråd; för den sjätte kammarrådstjänsten äro, såsom ovan nämnts, medel anvisade å extra stat.

En av kollegii ledamöter är på grund av stadgande i vattenlagen tillika ledamot i vattenöverdomstolen.

De till kammarkollegium hörande ärendena fördelas å rotlar, en för varje kammarråd. Hos kollegium finnas följande kontor: ett advokatfiskalskontor för handläggning av de på kammarkollegii advokatfiskalsämbete ankommande ärenden; fyra arkivkontor för utredningar, ett av kontoren särskilt för lantmäteriutredningar; samt ett registratorskontor för de till kollegium inkommande ärendenas registrering m. m.

Den i ämbetsverket anställda personalen framgår av följande tablå:

1 generaldirektör (A 3)

Rotlarna:

5 kammarråd (B 30)

1 extra kammarråd (B 30)

5 sekreterare (B 26)

1 extra sekreterare (B 26)

3 notarier (B 21)

5 kontorsbiträden (B 4)

1 extra kontorsbiträde (B 4)

Advokatfiskalskontoret:

1 förste advokatfiskal (B 28)

1 andre advokatfiskal (B 27)

1 extra advokatfiskal (B 27)

2 fiskaler (B 21)

1 kanslibitråde (B 7)

1 kontorsbiträde (B 4)

Arkivkontoren:

4 förste arkivarier (B 26), därav 1 för lantmäteriutredningar

1 halvtidstjänstgörande förste amanuens med arkivteknisk utbildning (18:e lönegraden)

1 kanslibitråde (B 7)

2 e. o. kontorsbiträden (4:e lönegraden)

1 extra befattningshavare (4:e lönegraden)

Registratorskontoret:

1 registrator (B 21)

Renskrivning:

1 kontorsbiträde (B 4)

Vaktpersonal:

1 förste expeditionsvakt (B 7)

3 expeditionsvakter (B 5)

1 e. o. expeditionsvakt (5:e lönegraden)

Utöver den under arkivkontoren upptagna förste amanuensen, vilken är avsedd för den arkivaliska vården av de i kollegium förvarade handlingarna, finnas anställda sex förste amanuenser. Av dessa äro tre tjänstlediga; de tre övriga uppehålla ordinarie tjänst i ämbetsverket. Dessutom äro i kollegium anställda ett antal extra befattningshavare, för närvarande 18, av vilka flertalet bestrida mer eller mindre långvariga förordnanden å amanuensbefattning eller å ordinarie eller extra tjänst i verket.

Kammarkollegii ämbetsbefattning.

Enligt § 1 i den för kammarkollegium gällande instruktionen den 31 december 1921 (nr 847) med däri senare vidtagna ändringar — kungörelserna den 18 juni 1925 (nr 234), den 17 december 1926 (nr 532), den 4 januari 1927 (nr 4) samt den 2 november 1928 (nr 435) — åligger det kammarkollegium i allmänhet att handlägga frågor av kameral natur eller som angå den allmänna hushållningen; att hava inseende och vård över den fasta egendom, varom i instruktionen närmare förmäles; samt att i den ordning författningarna stadga eller Kungl. Maj:t för särskilda fall föreskriver ombesörja ärenden, som angå förvärvande åt eller avhändande från staten eller allmän inrättning av äganderätt till fastighet. Kollegium har även att med uppmärksamhet följa alla de förhållanden, å vilka den inom området för kollegii verksamhet varande kamerala och ekonomiska lagstiftningen äger inflytande, samt, när kollegium finner allmänt och enskilt gagn och bästa så fordra, till Kungl. Maj:t avgiva framställningar och förslag till ändring, jämkning eller upphävande av de i dessa ämnen gällande författningar och föreskrifter.

Den ganska allmänt hållna beskrivning av området för kammarkollegii förvaltning, som sålunda lämnas i instruktionens § 1, giver knappast någon föreställning om de arbetsuppgifter, som åvila ämbetsverket. I §§ 2—5 i instruktionen återfinnas mera detaljerade föreskrifter angående de ämbetsåligganden, som tillhöra kammarkollegium. Ett fullständigt återgivande av dessa föreskrifter skulle i detta sammanhang bliva för vidlyftigt. Det synes vara tillräckligt att här allenast erinra om vissa huvudgrupper av de frågor, som handläggas i kollegium.

I fråga om ärenden av kameral natur har kammarkollegium att pröva och avgöra jordeboksärenden och därmed sammanhängande spörsmål samt

ärenden angående lotsningsbesväret och om de förmåner, rättigheter eller skyldigheter i övrigt, som åtfölja jorden. Till kammarkollegium höra vidare besvärsmål om markegångstaxa, om avsöndring av jord eller lägenhet från egendom under enskild äganderätt och om avgäld för sådan avsöndring ävensom om fördelning av odlingslån (lån från statens avdikningslånefond). Kammarkollegium har även att enligt i vattenlagen meddelade stadganden och i samband därmed utfärdade föreskrifter föra talan för det allmänna i vattenmål samt att till Kungl. Maj:t avgiva utlåtanden i vattenfråga, berörande allmänna intressen. Kollegium åligger tillika att jämlikt föreskrifter i lagen den 13 juni 1919 om ordning och villkor för ändring i kommunal och ecklesiastisk indelning taga befattning med frågor rörande ändring i landets kommunala eller kyrkliga indelning samt att till Kungl. Maj:t avgiva utlåtanden om förändring i landets administrativa, kommunala eller kyrkliga indelning. Kollegium har att pröva och avgöra besvärsmål om, huru och till vad belopp prästerskapets och kyrkobetjäningens löningsrättigheter på landet ävensom i stad, då frågan tillika rör landet, skola utgöras, samt att till Kungl. Maj:t avgiva utlåtanden om ordnande av prästerskapets avlöning och vad därmed äger sammanhang.

Den fasta egendom, över vilken kollegium äger vård och inseende, utgöres av till civil- och ecklesiastikstaterna upplåtna boställen, hemman och lägenheter, skogsstatens boställen därifrån likväl undantagna; till civila och kyrkliga behov och ändamål i övrigt anslagna hemman och lägenheter, med undantag av akademi- och barnhushemman samt till andra inrättningar och stiftelser upplåtta egendom, å vilka inseendet tillkommer särskild styrelse; under åborätt upplåtta kronohemman, lägenheter och nybyggen; Vadstena krigsmanshuskassas egendom; samt den statens fasta egendom i övrigt, i avseende varå icke är annorlunda stadgat. I fråga om denna fasta egendom har kammarkollegium huvudsakligen att tillse, att egendomen icke användes eller disponeras emot därom givna föreskrifter samt att hålla hand över att enligt givna föreskrifter syn och besiktning förrättas å landsstatsboställe och uppgifter däröver insändas till kollegium ävensom att vidtaga de åtgärder till bevakande av kronans rätt, som i anledning av verkställd syn eller besiktning må erfordras. Dessutom har kammarkollegium att pröva och avgöra vissa ärenden i fråga om förvaltningen av denna egendom, såsom angående avsöndring på obestämd tid till allmänt, kommunalt eller ecklesiastiskt ändamål av jord eller lägenhet (dock ej från åbohemman eller nybyggen), om upplåtelse av sten- eller kalkbrott, grustäkt m. m. på boställe samt om användande av avgift för sådan upplåtelse, om användande av ersättningsmedel för jord, intrång eller men i nyttjanderätt, m. m. Kollegium har även att pröva och avgöra vissa besvärsmål, som hänföra sig till den kollegium underställda egendomen, exempelvis om stadgad åborätt, angående avsöndring av jord eller lägenhet på viss tid eller på livstid, om bortförande av foder, m. m.

Beträffande förvärvande åt eller avhändande från staten eller allmän in-

rättning av äganderätt till fast egendom tillhör kollegium: att verkställa av Kungl. Maj:t i något av berörda avseenden meddelad föreskrift; att bevilja och avsluta skatteköp om hemman eller lägenhet, som må av kollegium till skatte försäljas; att pröva och avgöra, huruvida och med vad villkor försäljning under skattemannarätt av Danviks hospital tillhörigt hemman eller lägenhet må äga rum; att fastställa skatteköpeskilling för hemman eller lägenhet, varom Kungl. Maj:ts befallningshavande äger avsluta skatteköp; att i enlighet med vad därom finnes för vissa fall särskilt stadgat pröva och avgöra ärenden angående försäljning av kyrklig jord; att pröva och avgöra besvärsmål om rättighet och företrädesrätt till skatteköp, om nybygges omförande till skatte och villkor därvid i avseende å ägarens rätt till skogen; samt att till Kungl. Maj:t avgiva utlåtanden i frågor av hithörande beskaffenhet.

Kammarkollegium åligger även att å plats, som av Kungl. Maj:t godkännes, under fyra olika lås förvara och vårda rikets regalier och dyrbarheter i enlighet med däröver uppgjorda förteckningar; att förvara de förteckningar över den staten tillhöriga, i kungl. slotten och hovstallet befintliga lösa egendom, vilka skola till kollegium insändas; samt att förvara åtkomsthandlingarna till de för statsverkets räkning inlösta frälseräntor och till den under kollegii vård ställda fasta egendom, som blivit för statsverkets räkning förvärvad, ävensom till annan staten eller allmän inrättning tillhörig sådan egendom, i den mån åtkomsthandlingarna till denna egendom redan blivit eller på grund av särskilt meddelade föreskrifter bliva till kollegium överlämnade.

*Sättet för
ärendenas
avgörande.*

De kammarkollegium tillhörande ärendena skola enligt § 11 i instruktionen för ämbetsverket i allmänhet avgöras *antingen* i plenum av generaldirektören och ledamöterna gemensamt *eller* på särskilda divisioner, bestående av generaldirektören och två ledamöter eller av tre ledamöter, bland vilka den äldste är ordförande, *eller ock* av generaldirektören i närvaro av en ledamot.

I plenum avgöras enligt § 12 i instruktionen huvudsakligen ärenden angående utfärdande, förklaring, ändring eller upphävande av författningar; allmänna föreskrifter, som det tillkommer kollegium att utfärda; rikets regalier och dyrbarheter; verkets organisation och arbetsordning; personal- och ekonomiärenden; samt annan fråga, som generaldirektören finner lämpligen böra avgöras i plenum.

På division skola enligt § 13 i instruktionen, i den mån icke enligt nyss anförda stadgande avgörandet bör äga rum i plenum, avgöras ärenden, som angå Kungl. Maj:ts brev eller remiss, framställning eller utlåtande till Kungl. Maj:t (dock icke i anledning av besvär över generaldirektörens beslut); besvär, som hos kollegium anföras över myndigheters beslut; vissa uppräknade grupper av ärenden, som kollegium äger pröva och avgöra;

annan fråga, vilken generaldirektören finner skäl göra till föremål för samfällt yttrande.

Av generaldirektören avgöres, enligt § 14 i instruktionen, i närvaro av den ledamot, till vars rotel ärendet hör, annat ärende än de i §§ 12 och 13 avsedda.

Jämföres uppräknigen i §§ 12 och 13 av ärenden, vilka handläggas i plenum eller på division, med stadgandena i §§ 2—5 i instruktionen, framgår, att endast i ett fåtal av hithörande ärendesgrupper beslutanderätten förbehållits generaldirektören ensam. Den enda av berörda ärendesgrupper, som ur arbetssynpunkt äger någon praktisk betydelse, torde vara ärenden angående fastställande av det i 19 § 4:o i lagen den 9 december 1910 om reglering av prästerskapets avlöning omförmälda skogsmedelsbeloppet.

Det av Kungl. Maj:t i den nu föreliggande propositionen framlagda förslaget angående anslag till kammarkollegium för nästkommande budgetår grundar sig på ett av 1926 års besparingssakkunniga den 18 februari 1929 avgivet utlåtande i fråga om besparingar och förenklingar i ämbetsverket. Över detta förslag hava infordrade yttranden avgivits av kammarkollegium den 1 mars 1929 samt av lantmäteristyrelsen och domänstyrelsen, i vad dessa ämbetsverks förvaltningsområden angår, den 23 respektive den 28 februari 1929.

Besparings-
sakkunnigas
utlåtande.

Besparingssakkunniga hava i sitt utlåtande till en början upptagit till granskning de olika grupper av ärenden, som falla inom kollegii arbetsområde. I fråga om besparingssakkunnigas redogörelse och förslag härutinnan tillåter sig utskottet hänvisa till sid. 9—19 i statsrådsprotokollet. Här må endast erinras, att besparingssakkunniga funnit sig böra vid sitt bedömande av frågan om kammarkollegii organisation lämna åsido de möjligheter till mera vittgående förändringar beträffande kammarkollegii ställning inom förvaltningen, som kunna komma att framgå ur den fortsatta utredningen rörande de ekklesiastika avlöningsförhållandena och därmed sammanhängande spörsmål om förvaltningen av den såsom prästerliga avlöningstillgångar disponerade jorden. Vid sitt övervägande av de föreliggande organisationsfrågorna hava de sakkunniga följaktligen ansett sig böra i huvudsak utgå från nu rådande förhållanden på detta område.

Kammar-
kollegii
ämbets-
befattning.

Efter att hava lämnat berörda redogörelse och förslag hava de sakkunniga till behandling upptagit frågan om förändring i sättet för ärendenas avgörande hos kollegium.

Ändring i
sättet för
ärendenas av-
görande.

Såsom den föregående redogörelsen utvisar, handlägges det övervägande antalet ärenden i kammarkollegium i kollegial ordning, antingen såsom pleniären med generaldirektören och (i regel) samtliga ledamöter såsom deltagande eller på division, bestående av generaldirektören och två leda-

möter eller av tre ledamöter. Den praktiskt taget enda ärendesgrupp, i vilken beslutanderätten tillkommer generaldirektören, är, såsom nämnts, frågor om beräkningen av skogsavkastningen vid ecklesiastika boställen (ärenden enligt 19 § 4:o) i prästlönereglingslagen), vilka enligt de sakkunnigas framställda förslag icke längre böra ankomma på kammarkollegii handläggning.

Frågan om sättet för ärendenas avgörande i kammarkollegium var föremål för öfvervägande under förarbetena till den år 1908 beslutade omorganisationen av ämbetsverket. Härom hava de sakkunniga i korthet erinrat följande:

»1902 års lönereglingskommitté hemställde i sitt ovannämnda den 18 november 1903 avgivna betänkande angående reglering av löneförhållandena m. m. vid kammarkollegium,

att, med undantag för nedan angivna ärenden, den kollegiala formen för ärendenas handläggning i kammarkollegium måtte upphöra och beslutanderätten överlämnas åt verkets chef; dock med skyldighet för föredragande ledamoten att, om hans åsikt icke överensstämde med det av chefen fattade beslutet, låta till protokoll anteckna sin skiljaktiga mening;

att av kollegium samfällt skulle behandlas och avgöras ärenden, som anginge: verkets organisation; nya författningars utfärdande eller redan befintligas förklarande, ändring eller upphävande; allmänna föreskrifter, som det tillkomme kollegium att utfärda; besvär, som hos kollegium anfördes över underordnade myndigheters beslut; befordringar, undantagandes sådana, som avsåge återbesättande av ledig kammarrådsbefattning; extra ordinarie tjänstemäns och vaktbetjäntes antagande; bestämmande av arvoden åt amanuenser ävensom av gottgörelse åt andra extra ordinarie tjänstemän och tillfälliga biträden samt åt extra ordinarie vaktbetjante; avsked, tjänstebetyg, förordnanden ävensom tjänstledighet, med undantag av semester; tjänstemäns och betjäntes fel och försummelse i tjänsten; rikets regalier och dyrbarheter; samt andra frågor, vilka kollegii chef funne skäl att göra till föremål för samfällt avgörande; och

att i behandlingen och avgörandet av dessa ärenden skulle deltaga chefen samt föredraganden och minst en av de övriga ledamöterna.

Såsom representant för kammarkollegium hade i lönereglingskommitténs arbete deltagit dåvarande kammarrådet, sedermera generaldirektören Hj. Nehrman. I det särskilda yttrande, som denne inom kommittén avgav, gjorde han icke någon erinran mot kommittéförslaget på denna punkt.

Kammarkollegium förklarade sig emellertid i sitt den 29 april 1904 avgivna yttrande över kommittéförslaget på det bestämdaste avstyrka vad kommittén i förevarande del föreslagit. I en vid utlåtandet fogad skiljaktig mening uttalade kammarrådet Nehrman beträffande nu ifrågavarande spörsmål bland annat, att han, under förutsättning att, såsom kommitténs förslag innebure, kollegium genom avskiljandet från dess befattning av det stora flertalet besvärsmål i huvudsak skulle förlora sin karaktär av administrativ domstol, icke kunde finna anledning till bibehållande för ämbetsverket av den kollegiala formen för ärendenas föredragning och avgörande i vidare mån än kommittén hemställt; dock att, för den händelse kollegium skulle — såsom kommittén jämväl föreslagit — ombetros att i sista instans avgöra vissa besvärsmål, det syntes bliva nödigt stadga, att i behandlingen och avgörandet av dessa besvärsmål skulle deltaga, förutom chefen, kollegii samtliga ledamöter. Härtill fogade emellertid kammarrådet Nehrman den anmärkningen, att det beträffande de mål, vilkas hänskjutande

till avgörande i plenum skulle ankomma på chefen, sannolikt nog komme att inträffa, att vad kommittén avsett såsom undantag i själva verket eller lika mycket eller till och med mera bleve regel.

Föredragande departementschefen anslöt sig i den vid 1908 års riksdag framlagda propositionen angående omorganisation av kammarkollegium i huvudsak till ämbetsverkets uppfattning. I den utförliga motivering, som departementschefen lämnade för sin ståndpunkt, framhölls, efter en översikt av de ärenden, som komme att bibehållas hos kammarkollegium, såsom ovedersägligt, att om än en del av dessa ärenden kunde utan olägenhet överlämnas åt chefens avgörande, det stora flertalet av desamma vore av den art, att en mera mångsidig prövning, än som under en sådan handläggning i allmänhet kunde förväntas komma ärendena till del, vore väl av behovet påkallad. I sakens natur syntes departementschefen ligga, att den s. k. styrelseformen bäst ägnade sig för sådana verk, vilkas huvudsakliga uppgifter vore av mera direkt praktisk natur och vilka därför för sin ändamålsenliga organisation framför allt fordrade en kraftig, enhetlig ledning samt snabbhet i ärendenas behandling. Flertalet av de ärenden, som även därefter skulle tillhöra kammarkollegium, vore emellertid av annan art och detta icke blott i de fall, då desamma vore att hänföra till egentliga besvärsmål, utan även i övrigt. Även efter genomförandet av omorganisationen kunde nämligen kammarkollegii ämbetsverksamhet väsentligen rubriceras såsom varande av administrativt-judiciell natur. Detta behövde emellertid icke nödvändigtvis utsluta, att i fråga om en del ärenden anordningen med chefen såsom ensam beslutande och en ledamot såsom föredragande kunde utan egentlig olägenhet användas. Detta rörde dock utan tvivel ett jämförelsevis mindre antal eller i varje fall i förhållande till arbetsbördan i dess helhet relativt mindre betydande grupper av ärenden.

Under det att lönerregleringskommittén föreslagit, att i samband med beslut om inskränkning av den kollegiala formen för ärendenas avgörande hos kollegium måtte bestämmas, att kollegii blivande chef skulle benämnas generaldirektör, upptogs i 1908 års proposition såsom ämbetsverkets chef en president. Statsutskottet anförde, bland annat, att ehuruval den kollegiala förvaltningsformen givetvis borde bibehållas beträffande vissa mål, hade utskottet ansett, att kollegium kunde i viss mån likställas med statskontoret samt att med avseende härå kollegii chef borde liksom chefen för statskontoret benämnas generaldirektör och erhålla samma löneförmåner som chefen för sistnämnda ämbetsverk. I den av utskottet framlagda och av riksdagen antagna staten upptogs chefen i enlighet härmed såsom generaldirektör.»

Enligt den efter 1908 års omorganisation utfärdade instruktionen för ämbetsverket den 26 maj 1909 (nr 40) inskränktes användningen av den kollegiala formen beträffande icke pleniärenden till behandlingen av de kollegium tillhörande ärenden, som anginge: kungl. brev eller remiss samt framställning eller utlåtande till Kungl. Maj:t (dock ej i anledning av besvär över generaldirektörens beslut); besvär, som hos kollegium anfördes över myndigheters beslut; frågor, som avsåges i § 2 1:o och 2:o (jordeboks- och därmed sammanhängande ärenden) ävensom i § 4 2:o—5:o (skatteköp m. m.) eller vilka generaldirektören fann skäl göra till föremål för samfällt avgörande. Däremot ägde generaldirektören beslutanderätten i samtliga sådana i § 3 i instruktionen angivna ärenden rörande den under kollegii

vård ställda egendomens förvaltning, vilka det tillkom kollegium att i första hand pröva och avgöra. Till dylika ärenden hörde en till antalet mycket betydande ärendesgrupp, nämligen frågor om avsöndring av jord eller lägenhet på viss tid eller livstid. Sistberörda ärendesgrupp decentraliserades emellertid från den 1 mars 1922 till länsstyrelserna (kungörelsen den 31 december 1921, nr 849).

I samband med överlämnandet till länsstyrelserna att i första hand avgöra sistberörda ärenden decentraliserades vissa förvaltningsärenden rörande den under kollegii vård ställda egendomen från Kungl. Maj:t till kammarkollegium, nämligen ärenden angående avsöndring på obestämd tid till allmänt, kommunalt eller ecklesiastikt ändamål av jord eller lägenhet; om upplåtelse av sten- eller kalkbrott, sand-, grus-, sten- eller lertag, torvmosse eller annan dylik lägenhet på boställe, så ock om användandet av avgift för sådan upplåtelse; om tillstånd till utarrendering av ecklesiastik boställsjord, som enligt äldre bestämmelser ej är avsedd för utarrendering; samt om användande av ersättningsmedel för jord, intrång eller men i nyttjanderätt. Genom stadgande i 1921 års instruktion bestämdes, att dessa ärenden skulle handläggas kollegialt.

Då det nu gällt att i besparingssyfte undersöka, huruvida några förenklingar i arbetet i kammarkollegium må kunna äga rum, hava enligt besparingssakkunnigas mening skäl förelegat att till förnyat övervägande upptaga frågan om en begränsning av den kollegiala förvaltningsformen. I detta hänseende hava de sakkunniga anfört följande:

»Vid en granskning av de ärenden, som inom kammarkollegium underkastas kollegial handläggning, förefaller det beträffande vissa av dessa ärenden alldeles uppenbart, att de icke till sin sakliga innebörd äro av beskaffenhet att kräva en dylik behandlingsform. Detta synes i första rummet gälla sådana löpande ärenden rörande förvaltningen av den under kammarkollegii vård och inseende stående fasta egendomen, vilka det tillkommer kollegium att i första hand avgöra. Såsom exempel härpå torde kunna anföras de nyss angivna, år 1921 till kammarkollegium från Kungl. Maj:t decentraliserade ärendesgrupperna. Men detsamma synes de sakkunniga i allmänhet gälla beträffande sådana förvaltningsärenden rörande ifrågasvarande egendom, i vilka kollegium har att efter remiss avgiva utlåtande till Kungl. Maj:t. För att taga endast ett exempel, kan det knappast finnas tillräcklig anledning, att kammarkollegii utlåtande i fråga om framdragande av en elektrisk högspänningsledning å ett prästerligt löneboställe eller ett landsfiskalsboställe skall, såsom nu är fallet, kräva deltagande av generaldirektören och två kammarråd — eller i generaldirektörens frånvaro tre kammarråd — vilka genom omröstning skola avgöra ärendet, medan det utlåtande, som kommerskollegium har att avgiva rörande meddelande av koncession å den elektriska anläggningen i dess helhet jämte, eventuellt, fråga om expropriation av enskild mark för ledningens framdragande, i regel avlättes efter beslut av den å kommerskollegii industribyrås elektriska sektion anställda byrådirektören ensam utan föredragning för generaldirektören. Över huvud taget synes det föga lämpligt att upprätthålla en sådan regel som den nu gällande, att samtliga framställ-

ningar eller utlåtanden till Kungl. Maj:t skola, oavsett ärendets sakliga beskaffenhet, behandlas i kollegial ordning.

Men även beträffande åtskilliga andra grupper av ärenden föreligga enligt de sakkunnigas förmenande bestämda skäl att icke längre bibehålla den kollegiala handläggningen. Så är fallet exempelvis med jordeboksärendena och därmed sammanhängande spørsmål samt en mängd ecklesiastika lönefrågor, i vilka kammarkollegii utlåtande plägar av Kungl. Maj:t inhämtas.

Vid övervägande av frågan, var gränsen bör sättas mellan den kollegiala förvaltningsformen och de ärenden, i vilka beslutanderätten överlämnas åt ämbetsverkets chef, hava besparingssakkunniga för sin del stannat vid att förorda, att det av löneregleringskommittén på sin tid framställda förslaget härutinnan i huvudsak genomföres. Lika med löneregleringskommittén hava de sakkunniga även ansett, att beträffande de ärenden, vilka fortfarande skola handläggas kollegialt, bör föreskrivas, att i deras avgörande skola deltaga chefen samt föredraganden och minst en av de övriga ledamöterna. Den nuvarande formen för plenibehandling, enligt vilken samtliga ledamöter skola deltaga i avgörandet, synes alltså icke böra stadgas såsom obligatorisk för viss eller vissa ärendesgrupper.

I ett hänseende synes en ytterligare förenkling utöver den av löneregleringskommittén föreslagna böra ifrågakomma. De sakkunniga syfta härvid på personalärendena, vilka enligt kommitténs förslag samtliga skulle handläggas kollegialt. Enligt besparingssakkunnigas mening böra de löpande, mindre betydelsefulla personalfrågorna, såsom angående kortare tjänstledigheter och förordnanden under dylika ledigheter — liksom löpande ärenden rörande verkets ekonomi — överlämnas åt avgörande av chefen i närvaro av föredraganden. De sakkunniga få härvid erinra om att enligt gällande arbetsordningar för de särskilda hovrätterna presidenten äger i närvaro av allenast föredraganden ensam fatta beslut i frågor om tjänstledighet (där dessa ej angå underdomare eller i domsaga anställd biträdande domare eller förste eller andre notarie) samt i övrigt i vissa ärenden av ekonomisk eller administrativ natur.

Enligt besparingssakkunnigas övertygelse, vilken grundas bland annat på en jämförelse mellan arbetsformerna i kammarkollegium och i övriga av de sakkunniga undersökta ämbetsverk, skulle upphörandet av den kollegiala förvaltningsformen komma att medföra ganska betydande möjligheter till förenkling av arbetet i kammarkollegium. Ty icke nog med att den kollegiala handläggningen enligt sin egen natur under längre tid binder ledamöterna vid sessionsbordet och även därutöver tager dem i anspråk för behandlingen av ärenden, vilka icke ankomma på deras egen föredragning. Det förefaller även, som om med en alltför vidsträckt tillämpning av det kollegiala systemet skulle följa en viss benägenhet för att i övrigt bibehålla tyngre och omständligare arbetsformer, än som av ärendenas egen beskaffenhet oundgängligen betingas.»

Besparingssakkunniga hava härefter till behandling upptagit frågan om överlämnande till ledamot eller annan tjänsteman av beslutanderätten i vissa ärenden.

Enligt stadgande i instruktionen äger ledamot att av vederbörande myndigheter och tjänstemän infordra de upplysningar och yttranden, som må erfordras för förekommande ärendens utredning och avgörande. Härutöver har någon rätt att i förekommande ärenden utan föredragning i kollegium

Överlämnande till ledamot eller annan tjänsteman av beslutanderätten i vissa ärenden.

meddela beslut icke tillerkänts ledamöterna. Under erinran härom hava de sakkunniga yttrat:

»Delvis lärer väl detta sammanhånga med den i ämbetsverket förhärskande kollegiala förvaltningsformen. Enligt besparingssakkunnigas mening böra, efter förebild av vad som ägt rum inom vissa andra centrala ämbetsverk, till avgörande av vederbörande ledamot eller annan tjänsteman överlämnas sådana grupper av löpande ärenden, som äro av den likformiga och enkla beskaffenhet, att desamma kunna handläggas mera rutinmässigt. För att bereda ämbetsverket möjlighet till en dylik decentralisation av beslutanderätten torde ett medgivande härtill böra införas i instruktionen. Vid avgifningen härav synes kunna i tillämpliga delar tagas till mönster stadgandet i § 18 mom. 1 i instruktionen för kommerskollegium (den 23 oktober 1925, nr 446), där det heter bland annat:

'För befordrande av syftet att behörigen utnyttja arbetskrafterna med särskild hänsyn till deras kompetens och kvalifikationer i övrigt må kollegium överlämna åt vederbörande byråchef liksom ock åt sektionschef eller med sådan enligt § 27 jämställd tjänsteman eller förste byråingenjör, förste aktuarie eller redaktör i egenskap av adjungerad ledamot att avgöra viss grupp av ärenden, vilka ankomma på kollegii handläggning, — — —.

För visst fall må dock generaldirektören, om synnerliga skäl föreligga, förordna, att till sådan grupp hörande ärende skall handläggas i den ordning, som eljest är stadgad.

— — — — —

Kollegii beslut om överflyttande å enskild befattningshavare av befogenhet att avgöra viss grupp av ärenden anmäles hos Kungl. Maj:t.'

Inom kommerskollegium har decentralisation av beslutanderätten till vederbörande byråchef eller andra tjänstemän ägt rum i mycket stor utsträckning, och erfarenheterna av denna anordning torde inom sagda ämbetsverk endast hava varit gynnsamma. Även inom kammarkollegium synes en dylik förenklad form för vissa ärendens handläggning kunna med fördel komma till användning. För att nämna ett exempel torde frågor om användande av ersättningsmedel för jord, intrång eller men i nyttjanderätt i allmänhet kunna — då icke någon principfråga beröres i ärendet — avgöras av vederbörande ledamot utan föredragning inför generaldirektören. Detsamma torde gälla vissa jordeboksärenden. Det synes böra ankomma på chefen för ämbetsverket att bestämma, vilka ärendesgrupper böra på nu angivet sätt överlämnas till avgörande av ledamot eller underordnad tjänsteman.»

Överflyttande av föredragning å andra tjänstemän än kammarråden.

Vidare hava av besparingssakkunniga ifrågasatts överflyttande av föredragning å andra tjänstemän än kammarråden. Visserligen förekomme nu, att advokatfiskal, sekreterare eller förste arkivarie föredroge vissa ärenden eller grupper av sådana, varvid befattningshavaren emellertid icke inginge såsom ledamot och icke ägde rättighet eller skyldighet att anteckna från beslutet avvikande mening, och kollegium hade även erhållit Kungl. Maj:ts bemyndigande att — därest med stöd av § 21 i den för ämbetsverket gällande instruktion föredragningen av vissa ärenden eller grupper av ärenden överflyttades på advokatfiskal, sekreterare eller förste arkivarie hos kollegium — förordna sådan föredragande att i stället för en av kollegii ledamöter deltaga i avgörandet av de mål och ärenden, som av honom före-

droges, men dessa anordningar hade kommit till ganska obetydlig användning.

Angående möjligheten att i större utsträckning överflytta föredragning å andra tjänstemän än kammarråden hava besparingssakkunniga yttrat följande:

»Samtliga ordinarie sekreterare och förste arkivarier i kammarkollegium — om förste arkivarien för lantmäteritutredningar undantages, tillhoppa åtta — placerades i samband med den vid 1925 års riksdag beslutade uppflyttningen i lönegrad av vissa tjänster, som tillhört förutvarande andra normalgraden, i 26:e lönegraden. De särskilda förutsättningar, som i allmänhet borde krävas för uppflyttning av tjänster i denna lönegrad, karakteriserades av allmänna civilförvaltningens lönenämnd, som i utlåtande den 9 november 1923 framlade förslag i ämnet, sålunda. De uppgifter, vilka vore förenade med befattningen, borde i viss mån närma sig dem, som eljest tillkomme en byrådirektör. Härvid syntes särskilt avseende böra fästas vid det förhållandet, huruvida med en befattning vore förenad föredragningsskyldighet med ledamots ansvar i vederbörande verksstyrelse. Förekomme en dylik skyldighet i större omfattning och beträffande ärenden av mera krävande art, syntes i allmänhet tjänsten vara av beskaffenhet att böra hänföras till den högre lönegraden. Enahanda syntes ock vara förhållandet i fråga om tjänst, med vilken vore förenad föreståndarskap direkt under verkschefen för en mera betydande avdelning av verket, dock under förutsättning tillika, att för tjänstens behöriga skötande måste fordras högre teoretisk utbildning, i allmänhet grundad på specialstudier. En dylik högre tjänsteställning syntes även undantagsvis kunna anses befogad för vissa tjänster, vilka visserligen icke kunde hänföras till någon av nyss antydda kategorier, men dock, med hänsyn till särskilda kvalifikationer och krävande arbetsuppgifter, vore att anse som fullt jämförliga med sådana tjänster, som förut nämnts. Mot de sålunda angivna fordringarna hade Kungl. Maj:t och riksdagen icke något att erinra.

Vad särskilt angår de i kammarkollegium anställda sekreterarna, synes man också vid frågans behandling hava utgått från att dessa speciellt i fråga om föredragningsskyldighet uppfyllt dessa förutsättningar. Lönenämnden yttrade nämligen i sitt nyssnämnda utlåtande beträffande sekreterartjänsterna i kammarkollegium följande: 'Med den ombildning av vissa förutvarande notarietjänster i kammarkollegium till sekreterarbefattningar, som vidtogs i samband med den år 1919 beslutade omorganisationen av verket, åsyftades icke allenast att bereda ledamöterna bättre kvalificerad arbetshjälp utan lika mycket att kunna å innehavarna av dessa befattningar överflytta en självständig föredragningsskyldighet i ledamots ställe. Med särskild hänsyn till nödvändigheten att bereda kammarråden tillfälle att mera ostört ägna sig åt beredningen av ofta inom kollegiet förekommande synnerligen vidlyftiga ärenden, har ock, enligt vad lönenämnden inhämtat, åt sekreterarna i stor utsträckning uppdragits att i kammarråds ställe såsom adjungerade ledamöter föredraga ärenden i kollegiet.'

I enlighet med de krav, som på andra håll inom förvaltningen uppställas på till 26:e lönegraden hänförda sekreterare, böra sekreterarna i kammarkollegium i full utsträckning tagas i anspråk för föredragning. Det nu i stor omfattning praktiserade förfarandet, att kammarråden föredraga praktiskt taget samtliga ärenden, medan sekreterarna till en del tagas i anspråk för biträde vid ärendenas utredning men framför allt sysselsätts med upp-

sättning av koncept till utgående expeditioner, åtminstone delvis av ganska enkel beskaffenhet, kan icke anses förenligt med sekreterarnas höga löneställning. Det synes icke heller överensstämmande med de grundsatser, som i allmänhet tillämpats vid det administrativa arbetets anordnande inom andra ämbetsverk, att kammarkollegium organiseras så, att samtliga ärendens föredragning, oavsett deras kvalitet, i stort sett förbehålles ledamöter i byråchefsgrad. En rationell uppdelning av föredragningskyldigheten mellan de i 30:e lönegraden uppförda ledamöterna och sekreterarna torde också med stor fördel kunna inom kammarkollegium åvägbringas. Föredragningen av en mängd ärenden av mera löpande beskaffenhet bör härvid uppdragas åt sekreterarna, varigenom kammarråden få ökad tid för handläggningen av vidlyftigare och mera krävande ärenden.

En grupp av ärenden, som nu föredrages av kammarråd men som lämpligen kan uppdragas åt föredragning av sekreterare, är personal- och ekonomiärendena. Med hänsyn till dessa ärendens ganska stora antal skulle härigenom en ingalunda oväsentlig lättnad i arbetet för vederbörande kammarråd inträda.

Även advokatfiskalerna och förste arkivarierna böra givetvis i fråga om vissa ärendes grupper tagas i anspråk såsom föredragande.

För föredragning synes för övrigt i vissa fall kunna anlitas även tjänstemän i lägre ställning än de nu nämnda befattningshavarna. Skulle det ovan upptagna förslaget om överflyttande från kammarkollegium till domänstyrelsen av ärenden rörande fastställande av skogsmedelsbelopp enligt 19 § 4:o prästlöneregleringslagen icke vinna beaktande, utan dessa ärenden kvarbliva i kollegium, torde desamma böra inför generaldirektören föredragas av tjänstemän i underordnad ställning, amanuens eller notarie, för såvitt icke beslutanderätten i dylika mål anses böra uppdragas åt vederbörande ledamot eller annan tjänsteman.

Då sekreterare eller annan tjänsteman föredrager ärende, bör han, vad detta ärende beträffar, ingå såsom ledamot i kollegium. En bestämmelse av motsvarande innehåll finnes i flera ämbetsverks instruktioner och torde vara en ovillkorlig förutsättning för att anordningen med särskilda föredragande skall medföra de fördelar, som därmed åsyftas. Även i sådana fall, då sekreterare eller annan tjänsteman föredrager ärende, som skall avgöras kollegialt, bör han deltaga i ärendets avgörande. Att föredragande i lägre löneställning än byråchefsgrad på dylikt sätt deltagar i avgörandet tillsammans med ledamöter i nämnda grad är ingalunda okänt på andra håll i centralförvaltningen. Enligt stadgande i instruktionen för statskontoret (den 17 december 1920, nr 871, med ändringar enligt kungörelsen den 31 december 1921, nr 795) skall, då annan tjänsteman än statskommisarie föredrager ärende i statskontorets styrelse, denne tjänsteman, vad sådant ärende beträffar, ingå såsom ledamot i styrelsen. Något undantag finnes härvid icke stadgat för ärenden, som skola behandlas och avgöras i kollegial ordning. Inom riksräkenskapsverket skall (enligt instruktionen den 27 juni 1927, nr 280) i behandlingen av anmärkningsmål, jämte generaldirektören och en byråchef, såsom föredragande deltaga vederbörande revisionskommisarie (26:e lönegraden) eller i vissa fall en förste revisor (24:e lönegraden). Avgörandet i dessa mål, där riksräkenskapsverket fungerar såsom administrativ domstol, fattas genom omröstning mellan de i beslutet deltagande. Exempelen skulle kunna ytterligare utökas.»

Sedan besparingssakkunniga härefter ingått på frågor om inskränkning i diarieföringen samt förenkling av protokollsföringen och uppsättning av utgående expeditioner samt framlagt vissa förslag härutinnan (sid. 27—30) ävensom i korthet redogjort för tillkomsten av kollegii nuvarande organisation, hava besparingssakkunniga framlagt vissa förslag om personalindragningar i kollegium.

*Diarieföring,
protokolls-
föring m. m.*

Besparingssakkunniga hava härvid till en början erinrat, att kammarkollegium i yttrande den 29 mars 1923 beträffande antalet ärenden i ämbetsverket uttalat, att man sannolikt för framtiden kunde räkna med inkommande ärenden till ett antal ej understigande 4,000 för år, utom jordregisterärenden. Enligt vad de sakkunniga upplyst, hade de inkommande ärendena, inberäknat sistnämnda ärendesgrupp — vilken numera till sin frekvens vore ganska ringa — under senare år med obetydliga växlingar hållit sig omkring nämnda siffra. Sammanlagda antalet ärenden i kammarkollegium vore alltså, åtminstone om man anställde en jämförelse med vissa andra centrala ämbetsverk, icke så synnerligen stort. En dylik statistik, avseende blott det totala antalet diarieförda ärenden, sade ju dock i och för sig ganska litet. Av större vikt vore ärendenas kvalitet, som icke låte mäta sig i siffror.

*Personal-
indragningar.*

Det hade vid undersökning av de å rotlarna förekommande ärendesgrupperna förefallit de sakkunniga, som om en viss förskjutning i fråga om arbetsuppgifterna inom kollegium ägt rum, så att de tunga och komplicerade ärenden angående utredning och bedömning av administrativt rättsliga spörsmål, vilka ännu under tiden närmast före 1919 års omorganisation till så stor del satte sin prägel på kammarkollegii verksamhet, numera intoge en mindre framträdande plats i ämbetsverket. En dylik utveckling syntes vara ganska förklarlig, då ifrågavarande spörsmål till betydande del hade sin grund i äldre rättsförhållanden, vilka så småningom avvecklades. De flesta av de vidlyftiga och svårlösta frågor, vilka uppkommo vid genomförandet av den genomgripande omläggning av hela det prästerliga avlöningssystemet och förvaltningen av prästlönejorden, som innefattades i 1910 års lagstiftning på detta område, syntes också enligt de sakkunnigas mening numera fått sin lösning. I stället hade denna lagstiftnings genomförande för kammarkollegii del haft i sitt följe en mängd löpande förvaltningsärenden av föga invecklad beskaffenhet. Härmed hade de sakkunniga ingalunda velat förneka, att ärenden av mera komplicerad natur alltjämt till ett ej ringa antal förekomma i kollegium. Men huvudparten av de inkommande ärendena syntes dock utgöras av frågor av betydligt enklare slag.

Besparingssakkunniga hava beträffande *rotelindelningen och antalet kammarråd* anfört följande:

»Såvitt de sakkunniga kunnat bedöma, är arbetet för närvarande rätt ojämnt fördelat mellan de olika rotlarna. Beträffande vissa rotlar har det

synts de sakkunniga tydligt, att förekommande arbetsuppgifter numera icke äro av den omfattning och den kvalitet, att de kunna anses motsvara en skäligen arbetsmängd för den anställda personalen. Härvid hava de sakkunniga icke förbisett, att för tillfället en viss förstärkning av kollegii arbetskrafter vunnits därigenom, att den av kollegii ledamöter, som tillika är ledamot av vattenöverdomstolen, under sin tjänstledighet för offentligt uppdrag själv fullgör de med ledamotskapet i vattenöverdomstolen förenade göromålen; åt hans vikarie har till följd härav kunnat i viss utsträckning överlämnas föredragningen av ärenden tillhörande andra rotlar, varigenom arbetslättnad å dessa vunnits. Även med beaktande av detta mera tillfälliga förhållande anse de sakkunniga sitt nyss uttalade omdöme äga giltighet. Om också den på extra stat uppförda roteln, till vilken de s. k. indelningsärendena äro förlagda, särskilt i betraktande av dessa ärendens merendels ganska invecklade och vidlyftiga beskaffenhet torde, såsom arbetet nu är organiserat, höra till de mera arbetstyngda rotlarna i kollegium, hava besparingssakkunniga dock kommit till den uppfattningen, att det skulle vara möjligt att genom en lämplig fördelning av arbetet mellan övriga rotlar bereda rum även för indelningsärendena — ävensom för andra frågor, som hänförs till den extra ledamotens föredragning — på någon av de ordinarie rotlarna och förty helt indraga den extra roteln.

Emellertid synes man icke böra stanna vid en dylik åtgärd. De sakkunniga hava i det föregående påvisat, hurusom vissa till kollegii handläggning hörande ärenden kunna väntas inom en nära framtid komma att nedgå till antalet eller helt eller delvis försvinna. Vidare hava i ett par hänseenden framförts av ämbetsverket självt tidigare väckta förslag, åsyftande inskränkning av de till kollegium hörande arbetsuppgifterna. Men härutöver hava de sakkunniga föreslagit vissa med hänsyn till sina verkningar delvis ganska ingripande omläggningar av arbetet i kollegium, i syfte att åstadkomma en höjning av arbetseffektiviteten i ämbetsverket, nämligen begränsning av den kollegiala handläggningen, överlämnande av beslutanderätt utan föredragning till vederbörande ledamot eller underordnad tjänsteman, anlåtande i ökad utsträckning av sekreterare och andra tjänstemän för självständig föredragning samt inskränkning av protokollsföringen och viss förenkling av konceptens avfattning. Om dessa åtgärder i förenklande riktning genomföras och om vidare arbetet i kollegium även i övrigt anordnas så, att de skilda befattningshavarnas arbetsförmåga fullt utnyttjas med hänsyn till deras kompetens, så att enklare göromål icke uppdragas åt personal med högre utbildning än som arbetets beskaffenhet kräver, kan verksamheten i kollegium enligt besparingssakkunnigas mening koncentreras på ett färre antal ordinarie ledamöter än det nuvarande.»

Vid frågans övervägande hava de sakkunniga för sin del funnit, att kollegium nu borde organiseras på fyra byråer, envar under ledning av ett kammarråd. Vad byråindelningen anginge, borde den ännu i vissa fall kvarstående fördelningen av ärendena mellan ledamöterna efter de län, från vilka ärendena inkomme, helt övergivnas och ärendena fördelas efter frågornas sakliga innebörd. Liksom det nu vore generaldirektören förbehållet att fördela göromålen mellan ledamöterna, syntes ärendenas uppdelning mellan byråerna böra få ankomma på generaldirektören.

Å varje byrå borde anställas, utom kammarrådet, en sekreterare, en notarie och ett kontorsbiträde jämte erforderlig amanuenspersonal.

Emellertid hava de sakkunniga ansett det bliva behöfligt att utöver de på byråerna inplacerade sekreterarna bibehålla ytterligare en sekreterartjänst. Innehavaren av denna befattning skulle hava till uppgift att biträda ämbetsverkets chef med förekommande utredningar samt att föredraga ärenden, som för sådant ändamål efter generaldirektörens bestämmande överlämnades till honom från byrå, som vore i behov av ökade arbetskrafter för föredragning. Dessutom skulle åt denne sekreterare uppdragas föredragningen för hela ämbetsverket av personal- och ekonomiärendena, vilka icke syntes behöva hänföras till någon särskild byrå. De sakkunniga hava dock med bestämdhet framhållit, att arbetet icke borde organiseras så, att föredragningen av personal- och ekonomiärendena betraktades såsom den väsentliga delen av denne befattningshavares arbetsuppgifter, utan det borde tillses, att hans tid till övervägande grad upptoges av andra, mera kvalificerade göromål. Under annan förutsättning hade en så hög löneställning som 26:e lönegraden för ifrågavarande tjänsteman syntes de sakkunniga icke kunna försvaras.

Vid ett genomförande av de sakkunnigas organisationsförslag i förevarande del skulle — bortsett från biträdespersonalen — ett ordinarie och ett extra kammarråd samt en extra sekreterare komma att indragas. Däremot skulle notariernas antal utökas från tre till fyra.

Beträffande härefter personalen å *advokatfiskalskontoret* upptog den år 1909 genomförda organisationen, liksom även den före omorganisationen gällande staten för kammarkollegium, en advokatfiskal med avlöning efter dåvarande andra normalgraden. Såsom biträde åt denne tjänstgjorde en amanuens. Under hänvisning till arbetets tillväxt utökades personalen från början av år 1912 med en extra advokatfiskal. Till biträde åt advokatfiskalerna anställdes från och med den 1 april 1914 ett kvinnligt extra skrivbiträde, som från och med år 1917 erhöll avlöning, motsvarande lönen i den dåvarande högre biträdesgraden. Från och med den 1 juli 1916 anställdes vidare å advokatfiskalskontoret två extra tjänstemän i dåvarande första lönegraden med benämning fiskaler. I fråga om de skäl, som på sin tid anfördes vid det första anställandet av extra advokatfiskalen och fiskalerna, må hänvisas till dels propositionen nr 153 till 1912 års riksdag, dels statsverkspropositionen till 1916 års riksdag, sjunde huvudtiteln, sid. 13—17, dels ock propositionen nr 205 till 1916 års riksdag, sid. 20—26 samt 36—39.

Vid den år 1919 beslutade omorganisationen av ämbetsverket uppfördes såväl extra advokatfiskalen som de två fiskalerna och skrivbiträdet å kollegii ordinarie stat. Av de båda advokatfiskalerna bibehölls en — med benämning andre advokatfiskal — i dåvarande andra normalgraden, medan en under benämning förste advokatfiskal uppflyttades i högre tjänsteställning med en begynnelseavlöning av 6,800 kronor eller samma belopp, som utgick till vissa tjänstemän, vilka intogo en mellanställning mellan andra och tredje normalgraden.

Från och med den 1 oktober 1918 har emellertid å advokatfiskalskontoret funnits anställd ytterligare en extra advokatfiskal, vilkens befattning icke berördes av omorganisationen. Anställandet av sistnämnda befattningshavare motiverades med den ökning av arbetet å advokatfiskalskontoret, som uppstod till följd av den nya vattenlagens tillkomst.

I samband med uppflyttning i lönegrad av vissa tjänster, tillhörande förutvarande andra normalgraden, placerades andre advokatfiskalstjänsten enligt beslut vid 1925 års riksdag i 27:e lönegraden. Härvid förutsattes emellertid, att den rätt till aktoratsarvode, som förut tillkommit andre advokatfiskalen, skulle bortfalla. Från och med den 1 juli 1926 hänfördes även extra advokatfiskalen till 27:e lönegraden, varvid likaledes den honom dittills tillkommande rätten till aktoratsarvode upphörde. Förste advokatfiskalstjänsten inordnades vid 1921 års lönereglering för statsdepartementen m. fl. verk, tillhörande civilförvaltningen, i 18:e lönegraden, enligt nu gällande löneplan motsvarande lönegrad B 28. Innehavaren av denna tjänst har bibehållits vid rätt till aktoratsarvode, så länge han kvarstår i tjänsten.

Enligt gällande instruktion för ämbetsverket har advokatfiskalsämbetet att tillse, bevaka och utföra kronans rätt och talan i alla de till kollegii befattning hörande ärenden, där kronans rätt är i fråga och som till ämbetets handläggning i följd av Kungl. Maj:ts föreskrift höra eller av kollegium eller justitiekanslersämbetet remitteras, eller varuti ämbetet utan remiss finner sig befogat anställa ämbetstalan, ävensom beträffande allmänna arvsfondens rätt och i de andra mål och ärenden, där sådant enligt givna särskilda föreskrifter blivit kollegii advokatfiskal uppdraget. Härjämte åligger ämbetet att i övrigt ställa sig till efterrättelse vad justitiekanslersämbetet enligt dess instruktion kan anbefalla advokatfiskalsämbetet.

Advokatfiskalsämbetet har ock att, enligt vad därom är särskilt stadgat utföra kollegii talan i vattenmål.

Advokatfiskalerna företräda med lika befogenhet advokatfiskalsämbetet.

På framställning av vederbörande advokatfiskal äger generaldirektören eller justitiekanslersämbetet förordna någon av kollegii fiskaler att i advokatfiskalens ställe iakttaga inställelse för bevakande av ämbetets talan vid domstolar, ämbetsmyndigheter och förrättningsammansråden. Är fråga om kronans rätt och kan ej å ort utom Stockholm ämbetets talan lämpligen utföras och bevakas av advokatfiskalen själv eller, efter vad nu är sagt, någon av fiskalerna, äger advokatfiskalen hos justitiekanslersämbetet eller vederbörande länsstyrelse begära förordnande för särskilt ombud.

De frågor, till vilka advokatfiskalernas ämbetsverksamhet hänför sig, äro till allra största delen sådana, vilka falla inom området för kollegii egen ämbetsbefattning.

Vid den undersökning av arbetet å advokatfiskalskontoret, som besparings-sakkunniga företagit, hava de sakkunniga av skäl, för vilka redogörelse lämnats å sid. 35—38 i statsrådsprotokollet, kommit till den uppfattningen, att de å kontoret förekommande mera kvalificerade göromålen icke vore av

större omfattning, än att desamma utan svårighet kunde utföras av två advokatfiskaler, då dessutom å kontoret vore anställda två juridiskt utbildade tjänstemän i 21:a lönegraden. Enär alltså enligt de sakkunnigas mening extra advokatfiskalens befattning hädanefter kunde undvaras, hava de sakkunniga hemställt, att för tiden efter den 1 juli 1929 medel för anställande i kammarkollegium av en extra advokatfiskal icke vidare måtte anvisas.

Mellan förste och andre advokatfiskalen borde enligt de sakkunniga en arbetsfördelning komma till stånd, som till den förres avdelning i allmänhet förlade de mest maktpåliggande ärendena. En dylik uppdelning av arbetet förutsattes av 1902 års löneregleringskommitté vid tillstyrkande av förste advokatfiskalstjänstens uppflyttning i den högre löneställningen. Besparings-sakkunniga hade varit i tillfälle att taga del av ett utav förste advokatfiskalen i kammarkollegium upprättat förslag till arbetsfördelning under förutsättning, att endast två advokatfiskaler funnes i kollegium anställda. Av detta förslag syntes framgå, att en dylik arbetsfördelning utan svårighet kunde åvägabringas.

Genomfördes en dylik uppdelning, syntes de sakkunniga tillräcklig anledning icke längre föreligga, att andre advokatfiskalen vore placerad i högre löneställning än de i kollegium anställda sekreterarna och förste arkivarierna. Det har i detta sammanhang erinrats, att före 1919 års omorganisation advokatfiskalen i kammarkollegium åtnjöt avlöning efter dåvarande andra normalgraden. De sakkunniga hava därför föreslagit, att befattningen såsom andre advokatfiskal måtte hänföras till lönegraden B 26.

Vad härefter *arkivkontoren* beträffar, hava besparings-sakkunniga erinrat, att sedan gammalt i kammarkollegium funnits anställd en arkivarie, som hade vården om kollegii i kammararkivet förvarade äldre handlingar (i stort sett härstammande från tiden före år 1700) samt verkstälde utredningar företrädesvis med ledning av dessa handlingar. Kollegii övriga arkivhandlingar förvarades till huvudsaklig del å det s. k. aktuarietkontoret, som förestods av en aktuarie. Denne hade även att ombesörja vissa utredningsuppgifter. På grund av beslut vid 1914 års förra riksdag förändrades aktuarietjänsten, vilken tillhört första normalgraden, från och med år 1915 till en arkivarietjänst, i likhet med den redan befintliga placerad i andra normalgraden. Med hänsyn till behovet av ökad personal för utredningsgöromål inrättades samtidigt en ny tjänst i andra normalgraden, likaledes benämnd arkivarie. Kammarkollegium hade ansett sistberörda tjänst böra, med upptagande av en äldre tjänstetitel inom kollegium, benämnas kamrere. Beträffande den utredning, som förebragtes i fråga om tjänsternas behövlighet, torde få hänvisas till statsverkspropositionen vid 1914 års förra riksdag, sjunde huvudtiteln, sid. 4—22.

Vid 1919 års omorganisation uppfördes på ordinarie stat en arkivarie för lantmåteriutredningar.

I huvudsaklig överensstämmelse med av Kungl. Maj:t i propositionerna

nr 287 och 294 framlagda förslag beslöts vid 1921 års riksdag, att kammararkivet skulle överflyttas på riksarkivets stat och dess förvaltning övertagas av riksarkivet; de i kammarkollegii egentliga ämbetslokaler förvarade arkivalierna skulle däremot bibehållas under kollegii förvaltning. Härigenom befriades den förut i kammararkivet anställde arkivarien, vilken bibehölls å kollegii stat, från befattningen med arkivets vård. De i kollegium anställda arkivarierna erhöilo enligt den vid 1921 års riksdag godkända staten för kollegium benämningen förste arkivarie.

Vid 1919 års omorganisation hade medel å extra stat anvisats för anställande å andra arkivkontoret av en notarie — den s. k. utredningsnotarien — med åliggande, bland annat, att biträda arkivarien å detta kontor med utredningar av enklare beskaffenhet samt tillhandagå forskare och andra, som besökte arkivkontoret, med upplysningar. I samband med ordnandet av frågan om kollegii arkivs ställning blev denna notarietjänst enligt beslut av 1921 års riksdag uppförd å kollegii ordinarie stat. Numera har befattningen placerats till tjänstgöring å rotlarna.

Förste arkivarie åligger enligt stadgande i instruktionen huvudsakligen att på grund av de handlingar och kartor, som finnas hos kollegium eller vartill han eljest kan bereda sig tillgång, verkställa undersökningar och avgiva yttranden i ärenden, som till honom av kollegium eller någon dess ledamot för sådant ändamål remitteras, samt att ombesörja vården av de till hans kontor hörande arkivalierna.

De fyra förste arkivarierna förestå var och en sitt s. k. arkivkontor. Den för lantmåteriutredningar anställde förste arkivarien förestår fjärde arkivkontoret. Ärenden, som anses böra göras till föremål för undersökning genom förste arkivarie, remitteras av kollegium eller vederbörande ledamot till visst arkivkontor, varefter förste arkivarien framlägger utredningsresultatet i ett skriftligt tjänstememorial.

Å andra arkivkontoret förvaras de arkivhandlingar, som förut tillhörde aktuarietkontoret. Där föras även jordeböckerna. Å sagda arkivkontor äro placerade, utom vederbörande förste arkivarie, en arkivtekniskt utbildad förste amanuens, ett kanslibitråde samt tre extra ordinarie kontorsbiträden. Å övriga s. k. arkivkontor förekommer icke — annat än i undantagsfall — någon annan personal än den förste arkivarie, som förestår kontoret.

På grund av det ovan återgivna stadgandet i instruktionen angående förste arkivariernas ämbetsbefattning åligger förste arkivarien å andra arkivkontoret att ombesörja vården av större delen av de i kollegium förvarade arkivalierna. Någon arkivteknisk utbildning kräves dock icke av honom. Arkivaliernas vård handhaves också huvudsakligen av den nyssnämnde förste amanuensen med biträde av ett av kontorsbiträdena. Övriga förste arkivariier hava icke under sin vård några handlingar, med undantag för de till vederbörande arkivkontor hörande koncept och diarier. Med hänsyn till nu berörda förhållanden hava besparingssakkunniga ansett ifrågavarande befattningshavares tjänstetitel något oegentlig.

Vad till en början angår den för lantmäteriutredningar avsedda förste arkivarietjänsten (fjärde arkivkontoret), hava besparingssakkunniga yttrat, att han visserligen syntes delvis kunna hämta material för sina undersökningar ur kammarkollegii egna handlingar men syntes därjämte i betydande omfattning betjäna sig av de kartor och handlingar, som förvarades i lantmäteristyrelsens arkiv. Besparingssakkunniga hade inför den ifrågavarande anordningen icke kunnat undgå att hysa betänkligheter av samma art som de av löneregleringskommittén i dess tidigare, här omnämnda utlåtande anförda. Det ur principiell synpunkt riktigaste vore enligt de sakkunnigas mening, att de utredningar och yttranden i lantmäteritekniskt hänseende, som kunde krävas för behandling av de i kammarkollegium förekommande ärendena, erhöles genom samarbete med lantmäteristyrelsen. Enär de utredningsuppgifter, som förekomme å fjärde arkivkontoret, åtminstone för närvarande syntes giva förste arkivarien full sysselsättning, syntes det, framhålla de sakkunniga, icke utan vidare få antagas, att lantmäteristyrelsen kunde utan förstärkning av arbetskrafterna övertaga dessa utredningsuppgifter. Denna fråga borde dock givetvis ses i samband med andra spörsmål rörande lantmäteristyrelsens organisation. Då besparingssakkunniga icke varit i tillfälle att närmare undersöka arbetsförhållandena i lantmäteristyrelsen, hava de sakkunniga icke kunnat bedöma, på vad sätt ett överflyttande till styrelsen av ifrågavarande arbetsuppgifter kunde komma att påverka personalbehovet i styrelsen. Med hänsyn till de principiella synpunkter, som ovan blivit antydda, hava de sakkunniga dock funnit sig böra föreslå, att den för lantmäteriutredningar avsedda förste arkivarietjänsten i kammarkollegium överfördes på övergångsstat för att vid inträffande ledighet å tjänsten indragas.

Beträffande övriga arkivkontor hava de sakkunniga föreslagit, att en förste arkivarietjänst måtte utbytas mot en notariebefattning med åliggande att självständigt utföra enklare utredningsuppgifter.

Vidkommande *kammarkollegii registratorskontor* hava de sakkunniga anført, att, i likhet med vad som skett beträffande registratorerna i vissa andra centrala ämbetsverk, registratorsbefattningen i kammarkollegium syntes böra placeras i 14:e lönegraden. Därest diarieföringen i kollegium förenklades i överensstämmelse med vad de sakkunniga förordat, syntes emellertid övriga å registratorskontoret förekommande göromål icke kunna bereda registratorn full sysselsättning. En lämplig lösning av denna organisationsfråga syntes de sakkunniga kunna vinnas, om registratorskontoret sammanfördes med arkivkontoret. Registratorn kunde då, med bibehållande av kvarstående registrators- och kassagöromål — däribland även avlöningslistornas upprättande — övertaga den närmaste ledningen av på arkivkontoret förekommande registrerings- och anteckningsgöromål. Särskilt förefölle denna anordning de sakkunniga lämplig, om till arkivkontoret komme att förläggas förandet av en föreslagen liggare över statens fasta egendom

För placering å kollegii rotlar äro nu avsedda fem ordinarie och ett medelst anslag å extra stat avlönat kontorsbiträde. Då på var och en av de föreslagna fyra byråerna syntes böra anställas ett kontorsbiträde, frigjordes två kontorsbiträden från sina nuvarande uppgifter. För att bereda generaldirektören och den utom byråorganisationen ställde sekreteraren tillgång till hjälp med renskrivnings- och expeditionsgöromål syntes inskränkingen av biträdespersonalen böra begränsas till det å extra stat anställda kontorsbiträdet.

Jämväl å arkivkontoret har enligt de sakkunniga någon begränsning av biträdespersonalen syntes kunna genomföras, om registratorns arbetskraft på antytt sätt utnyttjas för vissa där förekommande göromål. De sakkunniga hava därför föreslagit, att ett av de extra ordinarie kontorsbiträden å andra arkivkontoret måtte indragas.

Beträffande vaktpersonalen hava de sakkunniga icke funnit anledning föreslå någon förändring.

Sammanfattning av de av besparings-sakkunniga föreslagna förändringarna i kammarkollegii ordinarie stat.

I enlighet med vad de sakkunniga sålunda föreslagit skulle följande förändringar med avseende å de å kammarkollegii ordinarie stat nu uppförda ordinarie befattningarna vidtagas:

1 kammarrådstjänst samt befattningen såsom förste arkivarie för lantmäteritutredningar skulle indragas;

andre advokatfiskalstjänsten, lönegrad B 27, skulle sänkas till lönegrad B 26; 1 befattning såsom förste arkivarie (B 26) skulle utbytas mot 1 notarietjänst (B 21);

ytterligare 1 notarietjänst (B 21) skulle uppföras å staten;

den i 21:a lönegraden uppförda registratorsbefattningen skulle utbytas mot en likabenämnd befattning i lönegraden B 14.

I fråga om genomförandet av dessa förslag hava besparingssakkunniga yttrat följande:

»Då två kammarrådstjänster för närvarande äro vakanta, kan den till indragning föreslagna kammarrådsbefattningen från och med den 1 juli 1929 avföras ur staten.

Befattningen såsom förste arkivarie för lantmäteritutredningar torde böra uppföras på övergångsstat för att vid inträffande ledighet å befattningen indragas.

Av övriga åtta ordinarie befattningar i 26:e lönegraden äro för närvarande två vakanta. Av de sex ordinarie innehavarna av dylika tjänster uppnår en den 30 mars 1929 pensionsåldern. Det föreslagna utbytet av en förste arkivarietjänst mot en notariebefattning kan följaktligen genomföras från och med den 1 juli 1929.

Vad andre advokatfiskalstjänsten angår, synes övergången lämpligen böra ordnas så, att tjänsten kvarstår å ordinarie staten i nuvarande lönegrad men att till staten fogas en anmärkning av innehåll, att befattningen skall vid inträffande ledighet nedflyttas i lönegraden B 26.

Ordinarie innehavaren av registratorsbefattningen har fullmakt, icke å viss tjänst, utan å befattning i kollegium i 21:a lönegraden. Av de till

21:a lönegraden hörande befattningarna är en fiskaltjänst för närvarande vakant. Enligt de sakkunnigas förslag skulle vidare tillkomma två nya tjänster i denna lönegrad. Det bör alltså icke möta någon svårighet att redan från och med ingången av nästa budgetår vidtaga det föreslagna utbytet av den nuvarande registratorstjänsten mot en befattning i 14:e lönegraden.»

I fråga om anslagsberäkningen för budgetåret 1929/1930 anföra besparings-sakkunniga följande:

Anslags-beräkning.

»Anslaget till avlöningar till ordinarie tjänstemän torde i anslutning här-till böra för budgetåret 1929/1930 beräknas till 242,544 kronor eller i avrundat belopp 242,500 kronor. Sedan den föreslagna nedflyttningen i lönegrad av andre advokatfiskaltjänsten genomförts, torde anslaget böra minskas till 242,100 kronor.

Till avlöning vid den å övergångsstat uppförda tjänsten torde böra be-räknas ett belopp av i runt tal 9,500 kronor.

I enlighet med det förfarande, som under senare år tillämpats vid fast-ställande av nya avlöningsstater för statsdepartementen och vissa centrala ämbetsverk, torde det särskilda anslaget till vikariatsersättningar — för innevarande budgetår 6,700 kronor — böra bortfalla. Samtliga vikariats-kostnader för uppehållande av ordinarie tjänster skola i sådant fall jämlikt kungörelsen den 18 juni 1926 (nr 269) bestridas från anslaget till avlöningar till ordinarie tjänstemän.

I ordinarie staten för kammarkollegium finnas även upptagna dels ett anslag till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., för när-varande bestämt till 31,300 kronor, dels ett förslagsanslag till renskrivnings-och tryckningskostnad, för innevarande budgetår beräknat till 3,000 kronor. Vid sidan av den ordinarie staten är för budgetåret 1928/1929 anvisat ett extra anslag till kammarkollegii verksamhet å 34,500 kronor. Med anlitan-de av detta anslag äro anställda vissa i det föregående omnämnda befattnings-havare, nämligen 1 extra kammarråd, 1 extra advokatfiskal, 1 extra sekre-terare och 1 extra kontorsbiträde. Av anslaget må vidare enligt Kungl. Maj:ts medgivande användas ett belopp av högst 3,000 kronor för beredande av arvode åt ett vattentekniskt biträde. De från sistnämnda anslag avlönade befattningarna skola enligt de sakkunnigas i det föregående framställda för-slag med utgången av innevarande budgetår indragas. Vid sådant förhål-lande synes den nyssberörda posten å 3,000 kronor åt ett vattentekniskt biträde lämpligen kunna inräknas i anslaget till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. Härigenom undviker man nämligen att för nästa budgetår upptaga något anslag å extra stat till kammarkollegii verksamhet. Då behov av vattentekniskt biträde jämväl för framtiden synes föreligga, torde några betänkligheter mot ett dylikt förfarande icke behöva möta.

Vad angår det ovannämnda förslagsanslaget till renskrivnings- och tryck-ningskostnad, synes detta anslag — i anslutning till den anordning, som vid fastställande år 1928 av ny stat för statskontoret vidtogs beträffande ett i staten för detta ämbetsverk uppfört förslagsanslag till renskrivnings-kostnad — böra inräknas i anslaget till avlöningar till icke-ordinarie be-fattningshavare m. m. Ehuru ifrågavarande anslag, vilket så gott som uteslutande tages i anspråk för avlöning av viss biträdespersonal, för när-varande läser överskridas — utgifterna å detsamma uppingo budgetåret 1927/1928 till 5,210 kronor mot beräknade 3,000 kronor — hava de sak-

kunniga dock ansett, att anslaget till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare vid inräknande av ifrågavarande post icke bör höjas med högre belopp än 3,000 kronor.

Då besparingssakkunniga i det föregående föreslaget indragning av ett extra ordinarie kontorsbiträde, torde anslaget till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare av denna anledning böra minskas med, i avrundat belopp, 2,200 kronor.

I enlighet med vad nu anförts, synes anslaget till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. böra för budgetåret 1929/1930 beräknas till (31,300 + 3,000 + 3,000 - 2,200 =) 35,100 kronor.

I överensstämmelse med det förfaringssätt, som tillämpats beträffande anslagen till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare i statsdepartementen och vissa centrala ämbetsverk, torde ifrågavarande anslag å kollegii stat böra beräknas med uppdelning å tre särskilda poster, en till grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän, en till extra befattningshavare, tillfällig personal, renskrivning, övertidsersättning m. m. samt en till avlöningsförhöjningar till extra ordinarie tjänstemän m. m. Sistnämnda post bör erhålla förslagsanslags natur.

De icke-ordinarie befattningshavarna i kammarkollegium erhålla för närvarande i betydande omfattning sin avlöning genom vikariat å ordinarie eller extra tjänster i ämbetsverket. Jämväl i fortsättningen torde i viss utsträckning avlöningarna till den icke-ordinarie personalen i ämbetsverket komma att bestridas genom vikariat å ordinarie tjänster. Under hänsynstagande härtill hava de sakkunniga funnit sig böra beräkna de poster, som skola ingå i ifrågavarande anslag, på följande sätt:

Grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän, högst	kronor	25,200
Avlöningsförhöjningar till extra ordinarie tjänstemän m. m., förslagsvis	»	2,500
Extra befattningshavare m. m.	»	7,400
	Summa kronor	35,100.

I det till extra befattningshavare m. m. upptagna beloppet hava inräknats arvode till bibliotekarie med 300 kronor, utgifter för nattvakt med 1,050 kronor, kostnader för det vattentekniska biträdet med 3,000 kronor samt den ovannämnda posten till renskrivnings- och tryckningskostnad med 3,000 kronor.

I anslutning till vad sålunda blivit anført skulle ordinarie avlöningsstaten för kammarkollegium för budgetåret 1929/1930 erhålla följande utseende:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor	242,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., för- slagsanslag	»	35,100
	Summa kronor	277,600.

På sätt ovan angivits bör vidare övergångsstaten bestämmas sålunda:
Avlöning, förslagsanslag

kronor 9,500.

Ordinarie förslagsanslaget till kammarkollegium — för närvarande upptaget till 302,100 kronor — bör följaktligen för budgetåret 1929/1930 bestämmas till 287,100 kronor.»

Vad angår de besparingar, som skulle uppstå vid ett genomförande av de av besparingssakkunniga föreslagna organisationsändringarna, hava de sakkunniga beräknat, att den årliga minskningen i personalkostnader kunde uppskattas till, i avrundat belopp, 43,400 kronor, fränsett dyrtidstillägg, eller, om dyrtidstillägg inberäknades, något öfver 50,000 kronor.

Med hänsyn till vad de sakkunniga anfört angående sambandet mellan förslaget om indragning av förste arkivarien för lantmäteriutredningar och frågan om personalbehovet i lantmäteristyrelsen har den minskning i staten för kammarkollegium, som bleve en följd av genomförandet av nyssnämnda förslag, av de sakkunniga icke uppförts såsom en utgiftsminskning.

I utlåtande den 1 mars 1929 — återgivet å sid. 47—50 i statsrådsprotokollet — har kammarkollegium i huvudsak tillstyrkt besparingssakkunnigas förslag, dock att kollegium ansett, att något utbyte av en förste arkivarietjänst mot en notariebefattning helst icke borde vidtagas.

Två ledamöter av kollegium, kammarråden friherre von Otter och Wohlin, hava emellertid vid ärendets behandling anmält avvikande mening.

I fråga om innebörden av dessa reservationer tillåter sig utskottet hänvisa till sid. 51—57 i statsrådsprotokollet.

Lantmäteristyrelsen, som, enligt vad förut nämnts, den 23 februari 1929 avgivit utlåtande i ärendet, har därvid i avseende å de föreslagna personalindragningarna endast yttrat sig angående den för lantmäteriutredningar avsedda förste arkivarietjänsten. Styrelsen har härutinnan tillstyrkt besparingssakkunnigas förslag.

Domänstyrelsen har i sitt förberörda utlåtande den 28 februari 1929 ej framställt erinran mot besparingssakkunnigas förslag i de delar, varöver sagda styrelse yttrat sig.

Departementschefen har i ärendet anført följande:

»Vid sitt bedömande av frågan om kammarkollegii organisation hava besparingssakkunniga, enligt vad i det föregående framhållits, funnit sig icke böra taga hänsyn till de möjligheter till mera vittgående förändringar beträffande kammarkollegii ställning inom förvaltningen, som kunna komma att framgå ur den för närvarande pågående utredningen av frågan om nya grunder för lagstiftningen om prästerskapets avlöning samt dispositionen och förvaltningen av prästlönejorden. I detta avseende delar jag de sakkunnigas uppfattning. Det lär vara uteslutet att nu förutse, till vilka resultat den fortsatta utredningen av berörda vittomfattande spörsmål kan leda. Tidpunkten för dessa spörsmåls slutliga lösning torde ej heller för närvarande kunna med någon säkerhet bedömas. Att i avvaktan på en dylik lösning uppskjuta ställningstagandet till de nu framkomna förslagen om vissa förändringar i kammarkollegii organisation finner jag så mycket mindre böra ifrågakomma, som vissa ej obetydliga besparingar i personalkostnader synas omedelbart stå att vinna på den av de sakkunniga anvisade vägen.

Ämbets-
verkens ytt-
randen.

Departe-
mentschefen.

I den historiska översikt, jag inledningsvis lämnat, har erinrats, hurusom en väsentlig begränsning i kammarkollegii verksamhet på det kamerala området inträdde genom grundskatternas avskrivande och indelningsverkets upphävande. Visserligen förekomma alltjämt till behandling i ämbetsverket åtskilliga frågor, som hava sin grund i äldre rättsförhållanden beträffande skyldigheter och besvär, som vilade å själva jorden, eller rättigheter, som åtföljde densamma, men tydligt är, att i den mån dylika äldre rättsförhållanden avvecklas frekvensen av hithörande ärenden nedgår.

I de sakkunnigas utlåtande hava särskilt omnämnts vissa grupper av ärenden, som till följd av nyligen genomförd lagstiftning eller av annan anledning kunna förväntas komma att minskas till antalet eller helt försvinna. Hit höra besvärsmål om jordavsöndring samt om rustnings- och roteringsbesvärens värde. Efter genomförande av det för innevarande års riksdag framlagda, med viss mindre ändring av riksdagen bifallna förslaget till lag om kronans förmånsrätt för avdikningslån kommer vidare kammarkollegii befattning med granskning och anteckning i jordeboken av länsstyrelsernas utslag rörande fördelning av dylika lån att upphöra. I sammanhang härmed hava de sakkunniga även uttalat sig för att kammarkollegii ställning såsom mellaninstans i besvärsmål angående fördelning av avdikningslån måtte upphöra. Till detta uttalande vill jag, efter samråd med chefen för jordbruksdepartementet, lämna min anslutning. Den sålunda ifrågasatta förändringen torde böra genomföras i samband med utfärdande av den nya instruktion för ämbetsverket, som vid bifall till det förslag jag här framlägger lära komma att erfordras.

De sakkunniga hava vidare ifrågasatt, huruvida efter jordregistrets uppläggande anledning föreligger att fortfarande föra jordeboken, samt hemställt, att frågan om jordebokens fortsatta förande måtte göras till föremål för utredning. Denna hemställan har vunnit understöd från såväl kammarkollegium som lantmäteristyrelsen. För min del har jag icke något att erinra mot att en dylik utredning åvägbringas men är icke för närvarande beredd att yttra mig rörande sättet för dess verkställande.

I anslutning till av kammarkollegium tidigare framlagda förslag hava de sakkunniga hemställt, att ärenden angående fastställande av skogsmedelsbelopp enligt 19 § 4:o) prästlöneregleringslagen samt ärenden om utbyte av byggnadsvirke vid boställe mot annat lämpligare slag av virke eller annat byggnadsämne m. m. måtte överlämnas för avgörande till domänstyrelsen. Dessa förslag hava av sistnämnda ämbetsverk tillstyrkts. Efter samråd med cheferna för ecklesiastik- och jordbruksdepartementen har jag funnit mig böra förorda bifall till vad sålunda föreslagits. Förslagen torde böra genomföras i samband med utfärdande av ny instruktion för kammarkollegium. Den av de sakkunniga i detta sammanhang berörda frågan om förenklad metod vid de här avsedda beloppens fastställande är — såsom vid förslagets behandling inom kammarkollegium anmärkts — för närvarande föremål för utredning inom domänstyrelsen, som jämlikt Kungl. Maj:ts

remiss den 16 juni 1926 har att gemensamt med kammarkollegium yttra sig i denna fråga.

Jämväl i ett annat avseende hava de sakkunniga upptagit ett av kammarkollegium framställt förslag rörande inskränkning av ämbetsverkets arbetsuppgifter, nämligen i fråga om upphörande av den nu å kollegii advokatfiskalsämbete vilande skyldigheten med avseende å granskning av markegångstaxorna. Då den ifrågasatta åtgärden kräver ändring i förordningen den 2 juni 1911 angående grunderna och sättet för markegångsprisens bestämmande och förslag i detta ämne icke lärer hinna föreläggas innevarande års riksdag, torde förevarande spörsmål vid ett senare tillfälle få för Kungl. Maj:t anmälas.

Enligt vad de sakkunniga upplyst avser en mycket betydande del av de åtkomsthandlingar till kronans fasta egendom, som granskas och förvaras å kammarkollegii advokatfiskalskontor, förvärv av fastigheter för domänverkets räkning. De sakkunniga hava hemställt om föreskrift i syfte att bestyret med granskning och förvaring av ifrågavarande åtkomsthandlingar måtte överflyttas till domänstyrelsen. Detta förslag, vilket i de avgivna yttrandena lämnats utan erinran, har jag, efter samråd med chefen för jordbruksdepartementet, ansett mig böra biträda. Lika med de sakkunniga finner jag det nämligen ur olika synpunkter riktigast, att ett affärsdrivande verk som domänstyrelsen självt bär ansvaret och kostnaderna för vården av äganderättshandlingarna rörande den egendom, som är ställd under dess förvaltning. Frågan om den lämpliga tidpunkten för den ifrågavarande överflyttningen torde vid ett senare tillfälle få anmälas för Kungl. Maj:t. Den i kammarkollegii utlåtande väckta frågan om överlämnande till byggnadsstyrelsen av vården av äganderättshandlingarna beträffande fastigheter, som stå under denna styrelses förvaltning, torde få i annat sammanhang upptagas till behandling.

Efter en redogörelse för behandlingen av frågan om den rättsliga vården av kronans fasta egendom hava de sakkunniga slutligen uttalat, att de ansett det böra upptagas till övervägande, huruvida advokatfiskalsämbetet i kammarkollegium borde bibehållas vid sin befattning med lagfartsansökningar, som förklarats vilande. Denna fråga har ytterligare utvecklats av kammarkollegium i dess över förslaget avgivna utlåtande. Kollegium har därvid ansett den ifrågasatta utredningen böra komma till stånd. Utan att taga någon ställning till själva saken förutsätter jag, att kammarkollegium verkställer den utredning i frågan, kollegium anser påkallad, och till Kungl. Maj:t inkommer med det förslag, vartill ämbetsverket må finna anledning.

Vad angår kammarkollegii arbetsformer hava besparingssakkunniga främst upptagit till behandling frågan om förenkling av sättet för ärendenas avgörande i ämbetsverket.

Såsom redan erinrats, avgöras ärendena i kollegium för närvarande med mycket få undantag kollegialt antingen i plenum av generaldirektören och

samtliga ledamöter eller på division, bestående av generaldirektören och två ledamöter eller av tre ledamöter. Besparingssakkunniga hava nu föreslagit, att den kollegiala förvaltningsformen måtte inskränkas och ämbetsverkets chef bliva ensam beslutande i huvudparten av de på kollegium ankommande ärendena.

Från den redogörelse för denna frågas utveckling, som i det föregående lämnats, ber jag först att få erinra, att 1902 års löneregleringskommitté redan år 1903 föreslog en dylik förändring beträffande formen för ärendenas handläggning i kammarkollegium. Denna förändring avstyrktes av ämbetsverket. En ledamot av kollegium, dåvarande kammarrådet, sedermera generaldirektören och chefen för ämbetsverket Nehrman, vilken såsom representant för verket deltagit i löneregleringskommitténs arbete, gav dock sin anslutning till kommitténs förslag på denna punkt. Vid framläggande till 1908 års riksdag av proposition rörande omorganisation av kammarkollegium uttalade föredragande departementschefen sig för ett bibehållande i huvudsak av den kollegiala formen; i enlighet härmed upptog propositionen såsom chef för ämbetsverket en president. Riksdagen vidtog häri den ändringen, att i spetsen för ämbetsverket, i enlighet med vad löneregleringskommittén föreslagit, ställdes en generaldirektör. Enligt den år 1909 av Kungl. Maj:t utfärdade instruktionen bibehölls emellertid i väsentliga delar det kollegiala systemet, men beträffande samtliga sådana i § 3 i instruktionen angivna ärenden rörande den under kollegii vård ställda egendomens förvaltning, vilka det tillkom kollegium att i första hand pröva och avgöra, var beslutanderätten överlämnad åt generaldirektören ensam. Numera handläggas dock även åtskilliga dylika förvaltningsärenden, i vilka beslutanderätten genom senare vidtagna författningsändringar överflyttats från Kungl. Maj:t till kammarkollegium, i kollegial ordning.

Det torde icke med fog kunna bestridas, att systemet med en chef såsom ensam beslutande efter rådplägning med en eller flera av verkets ledamöter medför mindre omgång än den kollegiala förvaltningsformen och därför i allmänhet befordrar ett snabbare avgörande av ärendena. Detta har givetvis varit en av anledningarna till att man beträffande centralförvaltningen i så stor utsträckning som skett övergått till nämnda system för ärendenas handläggning. Besparingssakkunniga hava också på grundval av en jämförelse mellan arbetsformerna i kammarkollegium och i övriga av de sakkunniga undersökta ämbetsverk uttalat, att upphörandet av den kollegiala förvaltningsformen komme att medföra ganska betydande möjligheter till förenkling i arbetet. Det har även förefallit de sakkunniga, som om med en alltför vidsträckt tillämpning av det kollegiala systemet skulle följa en viss benägenhet att i övrigt bibehålla tyngre och omständligare arbetsformer, än som av ärendenas egen beskaffenhet oundgängligen betingades.

För min del anser jag i likhet med de sakkunniga tiden nu vara inne att jämväl för kammarkollegii vidkommande genomföra en inskränkning av det kollegiala systemets användning. Enligt vad de sakkunniga fram-

hållit och ämbetsverket självt i sitt utlåtande vitsordat möter en dylik förändring icke något hinder i beskaffenheten av de ärenden, som numera ankomma på kammarkollegium. Den farhåga, som i ärendet uttalats, att ämbetsverket, om det kollegiala systemet övergaves, icke skulle kunna upp- rätthålla sin auktoritet, torde icke bestyrkas av erfarenheterna från de stora och viktiga grenar av statsförvaltningen, inom vilka ärendena avgöras av vederbörande verkschef efter rådplägning med en eller flera av verkets ledamöter. Alldeles oavsett den form för ärendenas avgörande, som väljes, kommer ju kammarkollegium även i fortsättningen att i realiteten föfoga över samma speciella sakkunskap beträffande kollegii förvaltningsområde, vilken i själva verket utgör grunden för ämbetsverkets ställning inom förvaltningen.

Då jag alltså tillstyrker, att användningen av det kollegiala systemet i kammarkollegium i väsentliga delar inskränkes, har jag därmed ingalunda velat förneka, att det beträffande vissa ärendesgrupper i verket kan vara befogat att bibehålla det kollegiala avgörandet. Att vissa ärenden alltjämt skulle genom stadgande i instruktionen vara hänskjutna till behandling i kollegial ordning hava också de sakkunniga förutsatt. Även om man biträder den allmänna ståndpunkt, jag här intagit till frågan, kan man givetvis på enstaka punkter stanna i olika meningar om var gränsen bör gå mellan kollegialt behandlade ärenden och ärenden, som överlämnas till chefens avgörande. De sakkunniga hava för sin del hemställt, att löne- regleringskommitténs på sin tid framställda förslag i denna del måtte i huvudsak genomföras. Häremot har jag i princip intet att invända. Utformandet i detalj av bestämmelserna rörande sättet för ärendenas avgörande torde emellertid böra ske först i samband med utarbetande av ny instruktion för ämbetsverket. I sammanhang därmed torde även böra tagas under överbäggande, huruvida tillräcklig anledning föreligger att genom stadgande i instruktionen bereda ämbetsverket möjlighet att i viss begränsad omfattning till ledamot eller annan tjänsteman överlämna befogenhet att utan föredragning för chefen besluta i vissa grupper av ärenden.

Av de sakkunnigas utredning framgår, att andra tjänstemän än kammarråden i mycket ringa utsträckning tagas i anspråk för föredragning i ämbetsverket. De sakkunniga hava emellertid påvisat, hurusom, vad särskilt sekreterarna angår, självständig föredragningsskyldighet utgjort en av förutsättningarna för sekreterartjänsternas uppflyttning från 24:e till 26:e lönegraden. I anslutning härtill hava besparingssakkunniga uttalat, att det nu i ämbetsverket i stor utsträckning praktiserade förfarandet, att sekreterarna till en del tagas i anspråk för biträde vid ärendenas utredning men framför allt sysselsättas med uppsättning av koncept till utgående expeditioner, åtminstone delvis av ganska enkel beskaffenhet, icke kan anses förenligt med sekreterarnas löneställning. Det har icke heller synts de sakkunniga stå i överensstämmelse med de grundsatser, som i allmänhet tillämpats vid det administrativa arbetets anordnande inom andra ämbetsverk, att samt-

liga ärendens föredragning oavsett deras kvalitet i stort sett förbehålles ledamöter i byråchefsgrad. Till dessa synpunkter kan jag giva min anslutning. Vid organisationsfrågans bedömande synes man därför böra utgå ifrån att självständig föredragningsskyldighet beträffande vissa grupper av ärenden åläggas såväl sekreterarna som, i den mån så visar sig lämpligt, andra tjänstemän i verket.

Vad beträffar de förut återgivna uttalandena av de sakkunniga rörande diarie- och protokollsföring m. m. i ämbetsverket förutsätter jag, att vad de sakkunniga härutinnan anfört tages under övervägande av ämbetsverket och att de förenklingar i hithörande göromåls anordnande, som kunna visa sig möjliga, genom ämbetsverkets försorg åvägabringas, i den mån föreskrifter härutinnan icke finnas böra meddelas i instruktionen för ämbetsverket.

Jag övergår härefter till att behandla frågan om kammarkollegii organisation.

Såsom framgår av den förut lämnade redogörelsen för den nuvarande organisationens tillkomst, minskades år 1909 antalet kammarråd från sex till fyra. Vid 1919 års omorganisation bestämdes kammarrådets antal till fem. Samtidigt inrättades fem sekreterartjänster, varvid dock fyra av de sex dittillsvarande notariebefattningarna indrogos. Redan påföljande år tillkom ytterligare en rotel med ett extra kammarråd och en extra sekreterare.

Efter en granskning av arbetet å de olika rotlarna hava besparingssakkunniga kommit till den slutsatsen, att det är möjligt att genom en lämplig fördelning av arbetet bereda rum även för de till extra kammarrådets föredragning hörande ärendena — i främsta rummet ärenden rörande ändringar i den kommunala indelningen — på någon av de ordinarie rotlarna och att den extra roteln följaktligen nu kan indragas. Förslaget om indragning av den extra roteln har ock tillstyrkts av ämbetsverket ävensom, med viss tvekan, av reservanterna inom verket.

På sätt i det föregående erinrats, hava emellertid besparingssakkunniga föreslagit vissa förenklingar i arbetet i kollegium ävensom anlitande i ökad utsträckning av sekreterare och andra tjänstemän för föredragning. Med hänsyn härtill och i övrigt på grund av sina iakttagelser rörande arbetsförhållandena i ämbetsverket hava de sakkunniga ansett, att jämväl en av de ordinarie kammarrådstjänsterna kan undvaras. Enligt de sakkunnigas förslag skulle kammarkollegium organiseras på fyra byråer, var och en under ledning av ett kammarråd. Varje byrå skulle utrustas med en sekreterare, en notarie och ett kontorsbiträde jämte erforderlig amanuenspersonal. Härutöver skulle bibehållas ytterligare en sekreterartjänst. I fråga om byråindelningen hava de sakkunniga ansett den ännu i vissa fall kvarstående fördelningen av ärendena mellan ledamöterna efter de län, från vilka ärendena inkomma, böra helt övergivas och ärendena fördelas efter

frågornas sakliga innebörd. I övrigt hava de sakkunniga icke närmare ingått på frågan om ärendenas uppdelning mellan byråerna. Det sålunda framlagda organisationsförslaget har förordats i ämbetsverkets utlåtande. Tillika har ämbetsverkets chef i sitt förut återgivna särskilda uttalande uttryckligen förklarat sig anse den av de sakkunniga i denna del föreslagna organisationen tillräcklig. Även jag finner mig kunna biträda detta förslag. Den förebragta utredningen synes mig nämligen hava ådagalagt, att om de nyss berörda åtgärderna i förenklade riktning med avseende å ämbetsverkets arbets sätt genomföras och om personalen medelst en rationell arbetsfördelning fullt utnyttjas efter sin kompetens, verksamheten i kollegium numera kan organiseras på fyra byråer med den personalutrustning, som i förslaget avses. Då jag icke vill motsätta mig, att utöver de för byråerna avsedda befattningshavarna en sekreterare med vissa särskilda arbetsuppgifter bibehålles, tillstyrker jag alltså, att för ifrågavarande delar av kammarkollegii organisation uppföras å staten — bortsett från biträdespersonalen, till vilken jag senare återkommer — fyra kammarråd (B 30), fem sekreterare (B 26) och fyra notarier (B 21). Såsom en följd härav komma en ordinarie och en extra kammarrådstjänst samt en extra sekreterarbefattning att indragas, varemot en notariebefattning tillkommer.

Vad advokatfiskalskontoret beträffar har, såsom framgår av den förut lämnade redogörelsen, personalen å denna avdelning av ämbetsverket högst väsentligt utvidgats efter genomförandet av 1908 års, på förslag av löneregleringskommittén grundade, organisation. Medan enligt denna organisation kontorets personal utgjordes av en advokatfiskal och en amanuens, tjänstgöra nu å kontoret tre advokatfiskaler, två fiskaler, två befattningshavare i biträdesgrad och i regel en amanuens. Besparingssakkunniga hava efter en granskning av arbetet å advokatfiskalskontoret, sådana förhållandena numera gestalta sig och med hänsyn tagen jämväl därtill, att vissa arbetsuppgifter — bland andra ärenden angående avdikningslån och granskning av domänverkets äganderättshandlingar — bortfalla, kommit till den uppfattningen, att en inskränkning av personalen å kontoret nu kan företagas. I sådant hänseende hava de sakkunniga föreslagit, att den advokatfiskaltjänst, som till förstärkning av de ordinarie arbetskrafterna för närvarande finnes uppförd å extra stat, efter utgången av innevarande budgetår icke bibehålles. Denna uppfattning om personalbehovet å advokatfiskalskontoret har vunnit anslutning från ämbetsverkets sida. Av vad i reservationerna till ämbetsverkets utlåtande anförts har jag icke blivit övertygad om den extra advokatfiskaltjänstens fortsatta behövlighet, och jag finner därför anledning saknas att för nästkommande budgetår äska medel å extra stat till dylik förstärkning av personalen å advokatfiskalskontoret.

Besparingssakkunniga hava även hemställt, att en sådan fördelning av arbetsuppgifterna mellan förste och andre advokatfiskalen måtte genomföras, att till den förres handläggning i allmänhet hänföras de mest maktpåliggande ärendena. Enligt vad de sakkunniga framhållit förutsattes vid förste advokat-

fiskalstjänstens uppflyttning i lönehänseende år 1919, att en dylik arbetsfördelning skulle kunna komma till stånd. I samband härmed hava de sakkunniga föreslagit, att andre advokatfiskalstjänsten måtte placeras i 26:e lönegraden i stället för, såsom nu, i 27:e lönegraden. Även detta förslag finner jag mig böra biträda.

I fråga om arkivkontorens organisation hava besparingssakkunniga till en början hemställt, att befattningen såsom förste arkivarie för lantmåteriutredningar måtte överföras på övergångsstat för att vid inträffande ledighet å befattningen indragas. Detta förslag har tillstyrkts av såväl kammarkollegium som lantmåteristyrelsen. På sätt sistnämnda ämbetsverk framhållit, har, sedan den ifrågavarande tjänsten år 1919 uppfördes å kammarkollegii ordinarie stat, i lantmåteristyrelsen inrättats en särskild byrå med uppgift att ombesörja lantmåteriutredningar åt domstolar och administrativa myndigheter. Förutsättningarna för tjänstens behövlighet synas därför numera i viss mån vara andra än vid tjänstens inrättande. En omständighet av väsentlig betydelse vid den föreliggande frågans bedömande synes mig ock vara, att kammarkollegium i sitt utlåtande förklarat såsom sin bestämda uppfattning, att inom en snar framtid full sysselsättning icke kan beredas befattningshavaren i fråga inom kollegium. Då vidare lantmåteristyrelsen upplyst, att styrelsen kan övertaga utförandet av ifrågavarande lantmåteriutredningar utan annan förstärkning av arbetskrafterna än, eventuellt, anställande av en amanuens, uppstår även genom den föreslagna åtgärden en ej obetydlig besparing i personalkostnader. Under sådana förhållanden synes mig de sakkunnigas förslag i denna del böra genomföras.

Härutöver hava de sakkunniga föreslagit, att en av de för kamerala utredningar avsedda, i 26:e lönegraden placerade förste arkivarierna måtte utbytas mot en notarie i 21:a lönegraden. På denna punkt har kammarkollegium uttalat sig för ett bibehållande av nuvarande organisation under framhållande av att de olika arkivariernas uppgifter vore av huvudsakligen samma valör. Kollegium har även betonat den stora betydelse, de ifrågavarande tjänstemännens arbete har för ämbetsverket såsom utredningsverk. För min del har jag icke ansett mig böra i förevarande avseende frångå besparingssakkunnigas förslag. Även vid bifall till detta förslag kommer proportionen mellan tjänster i 26:e och 21:a lönegraden att ur ämbetsverkets synpunkt ställa sig förmånlig, i det att den av de sakkunniga föreslagna staten upptager — fränsett advokatfiskalskontoret — sju befattningar i 26:e och fem befattningar i 21:a lönegraden. Jag vill ock erinra, att enligt 1908 års organisation den motsvarande personalen utgjordes av en tjänsteman tillhörande dåvarande andra normalgraden (arkivarie) och sju tjänstemän i första normalgraden (sex notarier och en aktuarie).

I förevarande sammanhang hava de sakkunniga uttalat, att de båda förste arkivarierna och den för utredningsuppgifter avsedda notarien borde sammanföras till ett arkivkontor. Därest för vissa ärendens utredning så an-

såges lämpligt, borde befattningshavare å arkivkontoret kunna enligt generaldirektörens bestämmande för någon tid placeras å viss byrå för fullgörande av utredningsuppgifter under byråchefens ledning. Till vad de sakkunniga sålunda anfört torde hänsyn få tagas vid fastställande av ny instruktion för ämbetsverket.

Registratorstjänsten lärer, i enlighet med vad som skett beträffande registratorerna i vissa andra centrala ämbetsverk, böra placeras i 14:e lönegraden. Då de å registratorskontoret förekommande göromålen efter den av de sakkunniga förordade förenklingen av diarieföringen icke synts kunna bereda registratorn full sysselsättning, hava de sakkunniga ansett en lämplig lösning kunna vinnas, om registratorskontoret sammanfördes med arkivkontoret, varvid registratorn kunde övertaga den närmaste ledningen av på arkivkontoret förekommande registrerings- och anteckningsgöromål. Jag förutsätter, att i överensstämmelse med vad de sakkunniga sålunda ifrågasatt eller på annat sätt sådana anordningar träffas, att registratorns arbetskraft fullt utnyttjas.

Beträffande de ordinarie biträdesbefattningarna i ämbetsverket föreslå de sakkunniga icke någon förändring. Såsom en följd av den extra rotelns indragning kan ett kontorsbiträde, vars avlöning bestrides av det å extra stat uppförda anslaget, indragas. Härutöver föreslå de sakkunniga indragning av ett extra ordinarie kontorsbiträde å andra arkivkontoret. Mot vad sålunda föreslagits har jag icke något att erinra.

Vad angår övergången till den nya staten har jag redan föreslagit, att förste arkivarien för lantmäteriuutredningar skall uppföras å övergångsstat. Beträffande andre advokatfiskalstjänsten torde övergången lämpligen kunna ordnas så, att tjänsten får kvarstå å den ordinarie staten i nuvarande lönegrad, B 27, men att till staten fogas en anmärkning av innehåll, att befattningen skall vid inträffande ledighet nedflyttas i lönegraden B 26. Övriga i det föregående föreslagna förändringar beträffande de ordinarie befattningarna å kollegii stat lära, på sätt de sakkunniga närmare utvecklat, med hänsyn till förefintliga vakanser kunna utan vidare genomföras från och med nästkommande budgetårs ingång. Från den ordinarie staten böra i enlighet härmed avföras en kammarrådstjänst och en befattning såsom förste arkivarie; däremot böra å staten uppföras ytterligare två notarietjänster, varjämte registratorsbefattningen bör upptagas i lönegraden B 14.

Den nu gällande ordinarie avlöningsstaten för kammarkollegium har följande utseende:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor	261,100
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	»	6,700
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	»	31,300
Renskrivnings- och tryckningskostnad, förslagsanslag.....	»	3,000
Summa kronor		302,100.

Vad först angår anslaget till avlöningar till ordinarie tjänstemän torde detta, då jag i det föregående icke förordat någon avvikelse från de sakkunnigas förslag beträffande de ordinarie befattningarna i ämbetsverket, böra upptagas med det av de sakkunniga beräknade beloppet av i runt tal 242,500 kronor. Härtill kommer ett belopp av 9,500 kronor, avsett till avlöning vid den till uppförande å övergångsstat föreslagna tjänsten. I enlighet med det förfarande, som under senare år tillämpats beträffande uppställningen av staterna för departementen och vissa centrala ämbetsverk, torde det särskilda vikariatsersättningsanslaget böra utgå ur staten och samtliga vikariatskostnader för uppehållande av ordinarie befattningar bestridas från anslaget till avlöningar till ordinarie tjänstemän.

Den nu såsom ett särskilt förslagsanslag upptagna posten å 3,000 kronor till renskrivnings- och tryckningskostnad torde, på sätt de sakkunniga föreslagit, böra inräknas i anslaget till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. Att låta den ifrågavarande anslagsposten, vilken enligt vad upplyst blivit så gott som uteslutande tages i anspråk för avlöning av viss biträdespersonal, kvarstå orubbad, synes icke stå i överensstämmelse med de under senare år tillämpade principerna för beräkning av medel för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare i statsdepartementen och de centrala ämbetsverken.

I detta sammanhang har kammarkollegium i sitt utlåtande berört frågan om bestridande av vissa tryckningskostnader för ämbetsverkets behov. Kollegium har därvid i första hand tänkt sig att för bestridande av dylika kostnader anlita expensanslaget, men, därest detta icke skulle anses böra ifrågakomma, hemställt, att ett belopp av 2,500 kronor för år ställes till kollegii förfogande för ändamålet. Av principiella skäl kan jag icke tillstyrka, att de från huvudtitelns allmänna expensanslag anvisade medlen må tagas i anspråk för bestridande av tryckningskostnader. I den mån behov för ämbetsverket uppkommer att erhålla medel för bestridande av utgifter för tryckning, torde dylika medel kunna tillhandahållas ämbetsverket från sjunde huvudtitelns anslag till tryckningskostnader.

I anslaget till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. skulle enligt de sakkunnigas förslag, utom nyssnämnda post till renskrivnings- och tryckningskostnad, inräknas ett belopp av 3,000 kronor för beredande av arvode åt ett vattentekniskt biträde, vilket belopp nu ingår i det å extra stat anvisade anslaget. Med hänsyn till den föreslagna indragningen av ett extra ordinarie kontorsbiträde hava de sakkunniga vidare ansett anslaget böra minskas med 2,200 kronor. Då i övrigt någon förändring icke föreslagits beträffande storleken av de för icke-ordinarie befattningshavare avsedda avlöningsmedlen, har ifrågavarande anslag av de sakkunniga beräknats till $(31,300 + 3,000 + 3,000 - 2,200 =) 35,100$ kronor. I överensstämmelse med det förfaringsätt, som kommit till användning beträffande anslagen till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare i statsdepartementen och vissa centrala ämbetsverk, har anslaget ansetts böra uppdelas

i tre särskilda poster, nämligen en till grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän, en till extra befattningshavare, tillfällig personal, renskrivning, övertidsersättning m. m. samt en till avlöningsförhöjningar till extra ordinarie tjänstemän m. m. Sistnämnda post skulle erhålla förslagsanslags natur. Mot den av de sakkunniga föreslagna beräkningen av anslaget i fråga är från min sida icke något att erinra. Givetvis bör, i enlighet med vad som förutsatts vid genomförandet år 1926 för statsdepartementens del av den här avsedda omläggningen, hinder icke möta för ämbetsverket att från anslagsposten till grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän avlöna även extra befattningshavare, till vilka enligt gällande bestämmelser avlöningsförhöjning ej må utgå.

Vid bifall till vad jag i det föregående hemställt behöver något extra anslag till kammarkollegii verksamhet icke längre upptagas.»

I sammanhang med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehått två motioner, väckta, den ena inom första kammaren, nr 283, av herrar *Olof Olsson* och *S. Linders* och den andra inom andra kammaren, nr 426, av herr *Bj. Holmgren*.

I den förstnämnda motionen har hemställts, att riksdagen ville företaga sådan ändring i Kungl. Maj:ts proposition, nr 212, att kammarrådets antal bestämmas till fem.

I den senare motionen har yrkats, att riksdagen med avslag å Kungl. Maj:ts proposition, nr 212, för budgetåret 1929/1930 ville bevilja de medel å ordinarie och extra stat, som erfordras för uppehållande av kammarkollegii verksamhet i enlighet med den av kammarrådet von Otter vid kammarkollegii utlåtande fogade reservationen.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina förslag, får utskottet hänvisa till motionerna.

Då utskottet nu går att angiva sin ställning till Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får utskottet till en början framhålla, att utskottet vid bedömande av frågan om kammarkollegii organisation, i likhet med departementschefen och 1926 års besparingssakkunniga, ansett, att hänsyn icke bör tagas till de möjligheter till mera omfattande förändringar beträffande kollegii ställning inom förvaltningen, som kunna bli en följd av den för närvarande pågående utredningen av frågan om nya grunder för lagstiftningen om prästerskapets avlöning samt dispositionen och förvaltningen av prästlönejorden. Såsom departementschefen anfört, kan nämligen nu icke förutses, till vilka resultat den fortsatta utredningen av berörda spörsmål kan komma att leda, och tidpunkten för deras slutliga lösning synes ej heller för närvarande kunna med någon säkerhet bedömas. Härtill kommer ock, att, med hänsyn till de besparingar för statsverket, som genom en ändrad organisation kunna ernås redan från och med nästkommande budgetår, uppskov med ståndpunktstagande till förslaget icke synes böra ske.

*Utskottets
yttrande.*

Kärnpunkten i Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag, såvitt det rör organisatoriska förändringar i kammarkollegium, utgör frågan om förenkling av sättet för ärendenas avgörande.

Såsom av den förut lämnade redogörelsen framgår, avgöras ärendena i kammarkollegium för närvarande *antingen* i plenum av generaldirektören och ledamöterna gemensamt *eller* på särskilda divisioner, bestående av generaldirektören och två ledamöter eller av tre ledamöter, bland vilka den äldste är ordförande, *eller ock* av generaldirektören i närvaro av en ledamot.

I plenum avgöras enligt § 12 i instruktionen för kammarkollegiet huvudsakligen ärenden angående utfärdande, förklaring, ändring eller upphävande av författningar, allmänna föreskrifter, som det tillkommer kollegium att utfärda; rikets regalier och dyrbarheter; verkets organisation och arbetsordning; personal- och ekonomiärenden; samt annan fråga, som generaldirektören finner lämpligen böra avgöras i plenum.

På division skola enligt § 13 i instruktionen, i den mån icke enligt nyss anförda stadgande avgörandet bör äga rum i plenum, avgöras ärenden, som angå Kungl. Maj:ts brev eller remiss, framställning eller utlåtande till Kungl. Maj:t (dock icke i anledning av besvär över generaldirektörens beslut); besvär, som hos kollegium anföras över myndigheters beslut; vissa uppräknade grupper av ärenden, som kollegium äger pröva och avgöra; annan fråga, vilken generaldirektören finner skäl göra till föremål för samfällt yttrande.

Av generaldirektören avgöres, enligt § 14 i instruktionen, i närvaro av den ledamot, till vars rotel ärendet hör, annat ärende än de i §§ 12 och 13 avsedda.

Jämföres uppräknningen i §§ 12 och 13 av ärenden, vilka handläggas i plenum eller på division, med stadgandena i §§ 2—5 i instruktionen, framgår, att endast i ett fåtal av hithörande ärendesgrupper beslutanderätten förbehållits generaldirektören ensam. Den enda av berörda ärendesgrupper, som ur arbetssynpunkt äger någon praktisk betydelse, torde, såsom i statsrådsprotokollet framhållits, vara ärenden angående fastställande av det i 19 § 4:o i lagen den 9 december 1910 om reglering av prästerskapets avlöning omförmälda skogsmedelsbeloppet.

I överensstämmelse med vad besparingssakkunniga förordat, innebär Kungl. Maj:ts förslag, att den kollegiala förvaltningsformen inskränkes och att ämbetsverkets chef blir ensam beslutande i huvudparten av de på kollegium ankommande ärenden.

Såsom av redogörelsen i ärendet framgår, hava besparingssakkunniga för sin del upptagit det av 1902 års löneregleringskommitté på sin tid framställda förslaget härutinnan, vilket förslag innebar,

att, med undantag för nedan angivna ärenden, den kollegiala formen för ärendenas handläggning i kammarkollegium måtte upphöra och beslutanderätten överlämnas åt verkets chef; dock med skyldighet för föredragande

ledamoten att, om hans åsikt icke överensstämde med det av chefen fattade beslutet, låta till protokoll anteckna sin skiljaktiga mening;

att av collegium samfällt skulle behandlas och avgöras ärenden, som anginge: verkets organisation; nya författningars utfärdande eller redan befintligas förklarande, ändring eller upphävande; allmänna föreskrifter, som det tillkomme collegium att utfärda; besvär, som hos collegium anfördes över underordnade myndigheters beslut; befordringar, undantagandes sådana, som avsåge återbesättande av ledig kammarrådsbefattning; extra ordinarie tjänstemäns och vaktbetjäntes antagande; bestämmande av arvoden åt amanuenser ävensom av gottgörelse åt andra extra ordinarie tjänstemän och tillfälliga biträden samt åt extra ordinarie vaktbetjänte; avsked, tjänstebetyg, förordnanden ävensom tjänstledighet, med undantag av semester; tjänstemäns och betjäntes fel och försummelse i tjänsten; rikets regalier och dyrbarheter; samt andra frågor, vilka collegii chef funne skäl att göra till föremål för samfällt avgörande; och

att i behandlingen och avgörandet av dessa ärenden skulle deltaga chefen samt föredraganden och minst en av de övriga ledamöterna.

I ett hänseende hava besparingssakkunniga ansett en ytterligare förenkling kunna ifrågakomma. Enligt besparingssakkunnigas mening böra nämligen de löpande, mindre betydelsefulla personalfrågorna, såsom angående kortare tjänstledigheter och förordnanden under dylika ledigheter — liksom löpande ärenden rörande verkets ekonomi — överlämnas till avgörande av chefen i närvaro av föredraganden.

De skäl, som i allmänhet kunna anföras för och emot det collegiala behandlingssättet i jämförelse med den form för ärendenas behandling, enligt vilka dessa, åtminstone i flertalet fall, avgöras av en ensam beslutande chef, hava vid skilda tillfällen — då frågor förelegat om omreglering av andra ämbetsverk — framhållits och debatterats och framgå för övrigt av statsrådsprotokollet. Utskottet har därför ansett det icke vara nödigt att i förevarande sammanhang närmare ingå på detta spörsmål.

Då utskottet nu haft att i det fall, varom fråga är, taga ståndpunkt till de skäl, som å ena sidan framförts till stöd för Kungl. Maj:ts förslag i fråga om förändrad ordning beträffande sättet för ärendenas avgörande hos kammarkollegium och å andra sidan åberopats för ett bibehållande i huvudsak av nu gällande ordning i detta hänseende, har utskottet efter ingående övertägande funnit sig böra i princip icke motsätta sig, att i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag den collegiala handläggningen begränsas. Enligt utskottets uppfattning torde emellertid vissa av de ärenden, i vilka beslutanderätten ansetts böra överlämnas åt ämbetsverkets chef, med hänsyn till ärendenas egenartade beskaffenhet samt deras såväl allmänna som ock för enskilda och korporationer stora reella betydelse alltjämt böra bibehållas vid collegial handläggning. Så är till en början enligt utskottets förmenande förhållandet med ärenden angående ändring i landets kommunala och ecklesiastika indelning samt ärenden, vari det på grund av

remiss eller eljest ankommer på kollegiet att avgiva utlåtande till Kungl. Maj:t eller domstol, med undantag *dels* för ärenden angående boställhavares utbyte av husbehovsved mot ersättning i penningar, angående ersättning till boställsarrendator för skatt, som denne erlagt för i arrendet ej ingående skogsmark, samt angående framdragande av elektrisk ledning över boställsmark, ävensom andra dylika partiella nyttjanderätter av mindre betydelse, *dels ock* andra av Kungl. Maj:t efter kollegiets hörande bestämda grupper av ärenden, som regelmässigt äro av mindre räckvidd och enkel beskaffenhet samt förekomma i relativt stort antal, vilka samtliga synas böra avgöras av chefen i närvaro av föredraganden. Då fråga är om avgivande av utlåtande i anledning av besvär över beslut, som enligt § 14 i nu gällande instruktion meddelats av generaldirektören, torde ock, såsom nu är fallet, beslutanderätten alltjämt böra förbehållas generaldirektören. Besvärsmål torde däremot självfallet böra vara föremål för kollegial handläggning.

Kollegial handläggning synes utskottet ytterligare böra förekomma beträffande vissa ärenden, hänförande sig till äldre under avveckling stående bestämmelser om rättsförhållanden. Utskottet åsyftar härvid ärenden angående hemmans rätta mantal; hemmans eller lägenhets indelning till lotsning, lotshemmans utbyte, förmåner och friheter samt skyldigheter; förmåner, rättigheter eller skyldigheter i övrigt, som åtfölja hemman, jord eller lägenhet på grund av dess särskilda natur och egenskap, där frågan icke är av beskaffenhet att böra i annan ordning behandlas, samt ärenden angående skattläggning, där ej sådant äger rum i sammanhang med avvitrning.

Till nämnda grupp av ärenden, som hänföra sig till äldre, under avveckling stående bestämmelser om rättsförhållanden, synes ock utskottet böra räknas ärenden angående förvärv åt eller avhändande från staten eller allmän inrättning av äganderätt till fast egendom, vilka avse beviljande och avslutande av skatteköp om hemman eller lägenhet, som må av kollegiet till skatte försälas, prövning och avgörande huruvida och med vad villkor försäljning under skattemannarätt av, Danviks hospital tillhörigt hemman eller lägenhet må äga rum samt fastställande av skatteköpeskilling för hemman eller lägenhet, varom Kungl. Maj:ts befallningshavande äger avsluta skatteköp.

I anledning av det av besparingssakkunniga gjorda uttalandet, att den nuvarande formen för plenibehandling, enligt vilken samtliga ledamöter skola deltaga i avgörandet, icke bör stadgas såsom obligatorisk för viss eller vissa ärendesgrupper, får utskottet slutligen i detta sammanhang såsom sin mening framhålla, att, därest vid företagande av visst ärende till avgörande av chefen i närvaro av en ledamot eller vid kollegial handläggning i mindre plenum skulle visa sig, att chefen eller i sistnämnda fall majoriteten finner ärendet böra avgöras på sätt, som innebär frångående av tidigare intagen ståndpunkt, ärendet torde böra hänskjutas till plenum.

Av vad sålunda anförts framgår, att utskottet icke kunnat i vidare mån

än nu angivits biträda de motionsvis väckta förslagen om ett bibehållande i huvudsak av den kollegiala handläggningen inom kollegium.

Utskottet har härefter till behandling förehåft frågan om indragning av vissa befattningar hos kollegium samt de i samband därmed stående frågorna *dels* om utbyte av en förste arkivariefattning mot en notarietjänst och av en nu till 21:a lönegraden hänförd registratorsbefattning mot en likabekämnd befattning i 14:e lönegraden, *dels* om uppförande å ordinarie stat av en ny notarietjänst, *dels* ock om sänkning av andra advokatfiskalstjänsten från 27:e till 26:e lönegraden.

Beträffande frågan om indragning av vissa befattningar hos kollegium innebär Kungl. Maj:ts förslag, vad angår kollegii ordinarie stat, att en nu vakant kammarrådstjänst skulle från och med nästkommande budgetårs ingång avföras ur staten samt att befattningen såsom förste arkivarie för lantmäteriförrättningar skulle uppföras å övergångsstat för att vid inträffande ledighet å befattningen indragas. Vidare skulle samtliga de från kollegii extra anslag avlönade befattningarna — ett extra kammarråd, en extra advokatfiskal, en extra sekreterare och ett extra kontorsbiträde — indragas med utgången av innevarande budgetår.

Såsom ovan nämnts, har i motionen I: 283 hemställts, att någon minskning i det nuvarande antalet ordinarie kammarrådsbefattningar icke måtte äga rum, och i motionen II: 426 har yrkats, att riksdagen måtte bevilja de medel å ordinarie och extra stat, som skulle erfordras för uppehållande av kammarkollegii verksamhet i enlighet med den av kammarrådet von Otter vid kammarkollegii utlåtande fogade reservationen.

Då utskottet haft att taga ställning till nu berörda spörsmål, har utskottet, vad först angår frågan om indragning av de härtill föreslagna befattningarna, vid bortseende från den av utskottet ovan ifrågasatta utsträckta omfattningen av kollegial handläggning beträffande vissa ärenden, ansett skäl icke föreligga för ett frångående av Kungl. Maj:ts, av besparingssakunniga förordade och av kammarkollegium tillstyrkta förslag härutinnan. Men även med hänsyn tagen till vad utskottet förordat i fråga om den kollegiala handläggningen, har utskottet, särskilt i betraktande av den föredragningskyldighet, som enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle komma att påvila sekreterarna — en föredragningskyldighet, som står i överensstämmelse med de krav, som ansetts böra uppställas för sekreterarnas placering i 26:e lönegraden — funnit tillräckliga skäl icke föreligga för ändring av det förslag, Kungl. Maj:t framlagt. I varje fall synes utskottet försiktigheten bjuda, att, innan erfarenhet vunnits om verkningarna av de i skilda hänseenden ifrågasatta åtgärderna i förenklande riktning med avseende å kammarkollegii arbetssätt, någon ändring i den personaluppsättning, Kungl. Maj:t ansett till fyllest för arbetets bedrivande i ämbetsverket, icke bör komma ifråga.

Beträffande Kungl. Maj:ts förslag om utbyte dels av en förste arkivariefattning mot en notarietjänst och dels av den nu till 21:a lönegraden

hänförla registratorsbefattningen mot en likabenämnd befattning i 14:e lönegraden har utskottet icke haft något att erinra mot förslagen härutinnan. Utskottet har även ansett sig böra tillstyrka uppförande å ordinarie stat av ytterligare en notarietjänst, och då den föreslagna nedflyttningen i lönegrad av andre advokatfiskalstjänsten syns utskottet motiverad, har utskottet ock i detta hänseende anslutit sig till Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet, som sålunda i fråga om kollegii personalsammansättning till alla delar tillstyrkt vad Kungl. Maj:t föreslagit, kan alltså icke biträda de motionsvis gjorda yrkandena härutinnan.

Vad slutligen angår de av Kungl. Maj:t föreslagna övergångsanordningarna till den nya staten, de framlagda förslagen till stater för kammarkollegium och anslagsberäkningarna, hava dessa förslag icke givit utskottet anledning till erinran.

På grund av vad sålunda anförts och då utskottet i övrigt ej haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande förslag och med avslag å herrar Olof Olssons och Linders' samt herr B. Holmgrens ovanberörda motioner, I: 283 och II: 426, i vad desamma skilja sig från Kungl. Maj:ts förslag,

a) besluta, att antalet ordinarie befattningar i kammarkollegium skall från och med den 1 juli 1929 vara bestämt på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 generaldirektör	A 3
4 kammarråd	B 30
1 förste advokatfiskal	B 28
1 andre advokatfiskal	B 27
2 förste arkivarier	B 26
5 sekreterare	B 26
2 fiskaler	B 21
5 notarier	B 21
1 registrator	B 14
1 förste expeditionsvakt	B 7
2 kanslibiträden	B 7
3 expeditionsvakter	B 5
7 kontorsbiträden	B 4;

Anm. Andre advokatfiskalstjänsten, lönegrad B 27, skall vid inträffande ledighet nedflyttas i lönegraden B 26.

b) besluta, att å övergångsstat för kammarkollegium skall från och med den 1 juli 1929 uppföras en befatt-

ning som förste arkivarie för lantmäteriutredningar i lönegraden B 26;

c) godkänna följande stater för kammarkollegium, att tillämpas från och med den 1 juli 1929:

A. Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 242,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattnings- havare m. m., förslagsanslag	» 35,100
	Summa kronor 277,600.

B. Övergångsstat.

Avlöning, förslagsanslag kronor 9,500;

samt

d) minska det ordinarie förslagsanslaget till kammarkollegium, nu 302,100 kronor, med 15,000 kronor till 287,100 kronor.

Stockholm den 30 april 1929.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar S. H. Kvarnzelius, A. C. Lindblad, J. L. Widell, O. Bergqvist, C. P. V. Nilsson i Gränebo, C. A. Carlsson i Gävle, P. A. Dahl, K. V. Rydén, N. J. M. Svensson i Kompersmåla, C. I. Asplund, P. A. Bergström och K. A. W. Björck;

från andra kammaren: herrar A. Anderson i Råstock, C. R. Jansson i Falun, O. Olsson i Kullenbergstorp, L. J. Carlsson-Frosterud, B. F:son Holmgren, J. Olofsson i Digernäs, S. Persson i Fritorp, O. Nilsson i Örebro, O. E. F. Järte, A. Danielsson, C. A. Anderson i Storegården och P. C. Jonsson i Eskilstuna.

Reservationer:

1) av herr *Dahl*, som ansett att utskottets motivering bort hava följande lydelse:

»Då utskottet nu går att angiva — — — ingå på detta spørsmål.

Då utskottet nu haft att i det fall — — — handläggningen begränsas. Enligt utskottets mening kan det ifrågasättas, huruvida förändring i ärendenas behandling lämpligen bör genomföras i så vid omfattning, som besparings-sakkunniga föreslagit. Utan att ingå i närmare granskning av detta förslag anser sig utskottet böra förorda, att vid utarbetande av ny instruktion för ämbetsverket en detaljerad prövning av ärendenas uppdelning må ske, med särskild hänsyn därtill, att grupper av ärenden, som äro av beskaffenhet att kunna anses vara av synnerlig reell betydelse ur allmän synpunkt eller för enskilda eller korporationer, fortfarande förbehållas kollegial prövning.

I anledning av — — — utskottet alltså hemställa,»

2) av herr *Holmgren*.